PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VI | БЕРЕЗЕНЬ — MARCH, 1965 | ЧИСЛО 3

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VI ЧИСЛО 3 — БЕРЕЗЕНЬ, 1965 — Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська, редакторка; Анна Токарик, голова Союзу; Ольга Войценко, Тоня Гороховач, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

MARCH, 1965 — VOL. VI — Monthly Publicatiin — No. 3

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada $3.50
Subscription in other countries 4.00
Single copy ..... .40

Address:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: Олена Кульчицька — автопортрет художниці.

В ЦІМ ЧИСЛІ

Кость Дрок — Кос-Арал 1
Що дав нам Шевченківський Рік 1
Шевченко на Волині 2
Проф. Д-р Н. Полонська-Василенко — Українки на західно-европейських престолах 3
В. Ніньовський — „Жінка і дитина" у творчости Олени Кульчицької 5
Кость Дрок — Сяє небо 8
Б. Панчук — Рідкісний ювілей 9
Н. Когуська — З полеміки про „зустрічі" у Вінніпезі 12
Д-р М. Марунчак — Сторіччя Конади 13
W. J. Lindal — The Poetical Works of Taras Shevchenko 15
"Citizen" — The Canadian Woman Today 17
І. Боднарчук — В надвечір'я 19
Лариса Муровић — Посіємо ще раз 19
Ю. Нема — Жмуток спогадів 20
М. Степова — Ганна Шерей у Монтреалі 20
Ю. Лучак — Молодий відділ СУМК 21
О. Сацевич — Пров. Екзекутива Союзу в Б. К. 22
У 5-річчя „Променя" 23
Відділ для дітей 25
Громадська і родинна хроніка 26
Річні звіти 29
Галина Михальчук — Вишивка 31
Домашне господарство 33

НОВІ КНИЖКИ І ЖУРНАЛИ

НОВИЙ ЖУРНАЛ — „СЛОВО НА СТОРОЖІ"

У Вінніпегу вийшло перше пробне число нового журнала „Слово на сторожі", присвяченого культурі української мови в діяспорі. Як виходить із передмови, є це орган новоосновaного Товариства Плекання Української Мови", а його головним редактором є проф. Яр. Рудницький. На зміст першого числа „Слова на сторожі" складаються статті на мовознавчі теми, огляди нових видань, вістки з мовознавчого світу, тощо. Передплата за 6 чисел — $5.00. Адреса видавництва: „Слово на сторожі" — Бокс 3597, Ста. Б. Вінніпеґ 4, Ман. Канада.

Вісті. Журнал музичного та мистецького життя. Ч. 4 (11). Рік III. Квартальник. Видає хор „Дніпро" в Твін Сіті, Мінн. Редагує: Видавнича Колегія.

Людмила Коваленко. Степові Обрії. Частина перша трилогії: Наша не своя земля. Видавнича Спілка Тризуб, Вінніпеґ, Канада. Сторінок 226.

Шашкевичіяна. Збірник Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Ч. 3. Рік II. Вінніпеґ, Листопада 1964. Збірник присвячений життю, творчости й культові Маркіяна Шашкевича. Появляється в листопаді і червні, місяцях народження і смерти Пробудителя. Видає Кураторія Заповідника Маркіяна Шашкевича у Вінніпегу. Редагує колегія. Віпровідальний редактор: М. Г. Марунчак.

Альманах-Календар „Гомону України" на рік 1965, у десятиріччя видавання. Накладом Видавництва „Гомін України". Торонто, Онт., Канада. Обгортка роботи мистця М. Левицького. Сторінок 208.

Катерина Антонович. З моїх споминів. Накладом Української Вільної Академії Наук. Вінніпеґ, 1965 р. стор. 31.

James M. Foster. Slavic in North America. An Exploratory Study into the Language of Ukrainian in USA. Published by UVAN. Winnipeg 165. Page 24.

Ф. Онуфрейчук. Оповідання. Збірка містить такі оповідання — Мати, Волошки, Зустріч, Лист, Скупар, Редька, Казка і Осінь. Накладом автора. Йорктон, Саск. 1964. стор. 16.

Календар Українського Народного Союзу на 1965 рік. Видавництво „Свобода" Джерсі Сіті, Н. Й. Багато ілюстрований. Велика частина змісту присвячена Шевченкові — його 150-літтю народження, памятника Шевченкові та інші. Також 50-літтю Українських Січових Стрільців.

Проф. Др. Н. Полонська-Василенко. Дві концепції історії України і Росії. Український Вільний Університет. Мюнхен, 1964. Стор. 52.

LEARN HAIRDRESSING

Easy monthly tuition plan now available. Train in Winnipeg's newest Beauty School. Latest methods taught. Remember... your success depends on your teaching staff and yourself. Instructors: Mrs. Thomson, Mrs. Bobei, Mrs. Schultz.

ENROLL NOW! WRITE OR CALL

POLLOCK BEAUTY SCHOOL

Modern Beauty Culture & Hairdressing Training Centre
244 SMITH ST. — Corner Graham — WH. 2-0606
1 Block East of Eaton's — Elevator Service

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VI | БЕРЕЗЕНЬ, 1965 | Ч. 3

Що дав нам Шевченківський Рік

Знаменний рік святкувань 150-ліття народження Шевченка вже поза нами. Для української спільноти у вільному світі, це був рік великого національного піднесення. Всі шари українського громадянства, від найменшої громадки десь в закутку канадійської провінції, до найбільших наукових установ та інституцій, присвячували Шевченкові свою увагу місцевими святкуваннями.

На спільне велике свято, — відкриття памятника Шевченкові у Вашінґтоні зїхалися десятки тисяч українців з різних частин вільного світу, різного віку і різних політичних переконань, щоб прилюдно, перед обличчям вільного світу віддати пошану свому великому провідникові, поетові Шевченкові. Подія відкриття памятника Шевченкові у Вашінґтоні належить до світлих сторінок нашої історії. Ця подія сама собою пройшла й крізь залізну заслону, покотилась радісною новинкою землями України, сповіщаючи, що український народ, якому доля судила залишити рідні пороги і поїхати у широкий світ, живе бажаннями поета і його заповіту. У Вінніпезі, в Канаді, біля спорудженого кілька років тому памятника Шевченкові, учасники святкувань, що зїхались з ріжних частин Канади й інших країн, віддавали салют поетові.

Англомовна преса в Канаді й Америці заповнювала шпальти своїх часописів про українського поета. Державні мужі, провідники студіювали життя Шевченка і наближались ним до питання політичного положення нашого народу в його рідній не своїй землі. Трудно було б почислити всі ці публікації, що появились в шевченківським році і присвячені поетові, — перевидані твори Шевченка, наукові праці про його творчість, біографічні студії та малярські праці наших художників, присвячені також Шевченкові. Переклади поезій Шевченка на інші мови. Все це фінансоване коштом громадян. Це свідчить, на якім високім п'єдесталі поставила українська спільнота у вільному світі свого поета, в якої в душі нуртує великий пієтизм до України, до українського народу і до ідеології Шевченка.

Більші і менші академії по містах і містечках Америки, Канади та інших континентах у вільному світі, де живуть українці, підносили пророчі слова поета, пригадували нам про нашу місію у вільному світі, наказували не губитися в чужому морі, наказували зберігати себе, нести перед світом почуття своєї національної гідности.

І так від березня 1964, до березня 1965, це був рік великого національного свята; свята, в якім знаходимо зміст стремлінь нашого народу від століть. Це свято, без сумніву, полишило тривкі підвалини під наше українське життя. Хоч і відірвані ми від рідної землі, деякі з нас вже у другім і третім покоїлнні народжені тут, хоч відмежовані ми від України океаном і просторами, але в душі своїй, у своїм серці ми далі понесем огонь Прометея. Волі і державної незалежности бажає сьогодні український народ в Україні, бажав її Шевченко, бажаємо її й ми.

Кость Дрок

КОС — АРАЛ

Не спиться знову... Тяжко, гірко.
Нема спокою і ві сні.
На волю вийти — може зірка
Зійшла над степом в вишині.

Мале вікно. Та за дверима
Солдата постать нежива.
Кругом пустеля несходима —
Ще більшу тугу навіва.

Тут навіть чайки мертвим криком,
Не відгукнеться далина,
І лиш одна над степом диким
Сія порадниця ясна.

І тільки з нею в самотині
Розвіять можна смуток свій.
Їй все відомо, що там нині
На Україні дорогій.

А може, може... Серце тане...
І там на березі Дніпра,
На неї дивиться Оксана
І потай сльози витира.

Либонь, як він, зідхнувши гірко,
Про зустріч думає вона,
І лиш одна маленька зірка
Серця і погляди єдна.

Шевченко на Волині

ПОЧАЇВ

Перебуваючи на Поділлі й Волині і виконуючи там завдання Археографічної комісії, Т. Г. Шевченко мав спеціяльне доручення відвідати Почаївську Лавру і змалювати її. До Почаєва він прибув десь у середині жовтня 1846 р. і прожив у ньому кілька днів.

В Почаєві Шевченко працював наполегливо. За короткий час він виконав чотири акварельних малюнки: „Почаївська лавра з півдня", „Почаївська лавра зі сходу", „Вид на околиці з тераси Почаївської лаври" і „Внутрішній вид Почаївської лаври". З глибоким знанням справи Тарас Григорович відобразив усе багатство архітектурних споруд, передавши найхарактерніші їхні деталі. Він відтворив кольоритні краєвиди Волинського краю.

Одночасно Т. Г. Шевченко знайомився з народним життям, побутом, культурою. З уст почаївських селян поет записав народні пісні: „Гиля-гиля, селезень", „Ой, пила-вихилила" і „Ой, у саду, саду". Під ними рукою поета зроблено напис: „У Почаєві. 1846 ок(тябра) 20."

КРЕМЕНЕЦЬ

Описуючи мандрування героя повісті „Варнак" по Волині, Т. Г. Шевченко в одному місці зазначає: „Вертаючись з Почаєва, я зайшов у Кременець, подивитись на королеву Бону*) і на будуючіся в той час палати, чи костел для Кременецького ліцею."

У згадках варнака відчуваються особисті спогади поета про його подорож на Волинь, зокрема відвідання ним міста Кременця.

Це старовинне українське місто на Волині виділяється своєю особливою мальовничістю. Воно розташоване в долині серед кременистих скель (звідки й пішла назва — Кременець). Будинки й вулиці міста потопають у зелені. На околиці Кременця здіймається висока крута гора Бона, названа по імені дружини польського короля Сігізмунда. На горі, в першій половині XIV ст. було збудовано сильно укріплену фортецю, яка не раз використовувалась польськими магнатами для захисту від повсталих народніх мас. У 1648 р. під керівництвом Максима Кривоноса, козаки штурмом оволоділи фортецею і зруйнували її. Руїни цього укріплення збереглися до наших днів. Вони являють собою розбиті мури і підземні тунелі.

Побувавши в кінці жовтня 1846 р. в Кременці, Тарас Шевченко з інтересом оглянув руїни замка. З високої гори Бони поет милувався мальовничим містом та його гористими околицями.

ОСТРОГ

Старовинне українське місто Т. Г. Шевченко відвідав на початку листопада 1864 р. Тут поет оглянув руїни історичних споруд. Свої враження він пізніше використав у повісті „Мандрівка з приємністю та й не без моралі".

На Замковій горі поет оглянув знаменитий старий замок князів Острозьких, який вони побудували в XIV ст. і укріпляли його протягом XIV—XVI ст. В 1846 році Шевченко застав лише руїни Богоявленської церкви. В кінці XIX ст. її було реставровано.

Шевченкові Острiг був відомий ще до поїздки на Україну як стародавній визначний центр української освіти і культури. Тут була заснована Острозька Академія, ректором якої був письменник Герасим Смотрицький. При школі існувала одна з перших на Україні друкарень, з якої вийшла знаменита „Острозька біблія".

Побував Шевченко в довколичних селах, був також у Дубні і в Корці. Це все того самого 1864 року. І щойно восені він вернувся до Києва.

З книжки „Шляхами великого Кобзаря".

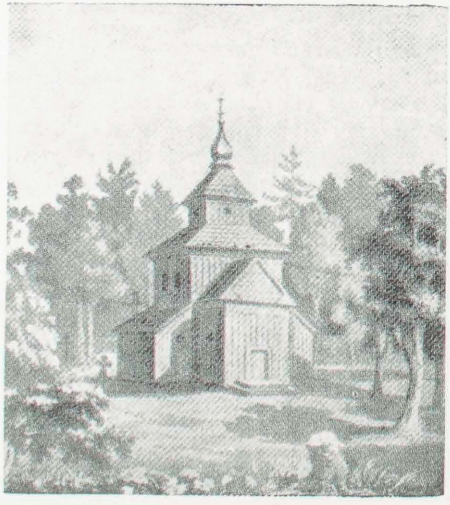

Т. Шевченко. Церква в селі Вербках біля Ковля на Волині.

*) Бона — назва гори в Кременці.

Проф. Д-р Н. Полонська-Василенко

Українки на західно-европейських престолах

(Продовження)

Протягом 10 років Німеччина утретє спостерігала багатства Київського князя: вперше — коли року 1074 великий князь Ізяслав прибув до цісаря Генриха IV просити допомоги проти братів Святослава і Всеволода, які позбавили його великокнязівського престолу; удруге — коли посол Генриха IV прибув до Києва і Святослав показав йому свою скарбницю і надіслав через нього Генрихові ще коштовніші подарунки, ніж дістав він від Ізяслава — з проханням не допомагати Ізяславові. Автор Хроніки, німецький Ламберт занотував, що Німеччина до того часу ніколи не бачила таких скарбів в одязі, посуду, прикрасах.

Року 1086 Евпраксія — Прокседа, чи Адельгейда, як називали її в Німеччині, одружилася з Генрихом Довгим, а 1087 року він помер. Молоденька вдова залишилася в тому ж манастирі, де жила вона до одруження, а року 1089 одружилася удруге з цісарем Генрихом IV і була урочисто коронована в Кельні. Які причини викликали цей шлюб, сказати тяжко. З одного боку можливо, що старий вже цісар, сини якого були старші за його дружину, міг закохатися в молоденьку вдову, що її він бачив у сестрі-абатісі. Але з другого боку цілком можливо, що діяла уява про незлічимі скарби київського „царя"; Генрих IV вів безперестанну боротьбу з васалами, з папами. Він постійно потребував величезні кошти, яких не міг дістати в Німеччині. Дарунки Ізяслава та Святослава допомогли йому подолати васалів. Тепер він знов шукав коштів, а розкішний посаг Евпраксії-Адельгейди свідчив, що Всеволод, великий князь київський не бідніший за своїх братів Ізяслава та Святослава.

Подружжя Адельгейди та Генриха IV було нещасливим для обох. Генрих мав тяжку, нестримну вдачу: можливо, в деяких виявах він був не тільки аморальним, але навіть не нормальним. Його перша дружина, Берта покірно несла всі його примхи; вона була відданою, покірною дружиною і разом з чоловіком вистоювала в Каносі, щоб дістати прощення папи Григорія VII. Евпраксія-Адельгейда мала іншу вдачу; з Києва принесла вона почуття власної жіночої гідности і незалежности. Генрик IV жорстоко поводився з нею, але не міг зламати її вдачі. Син цісаря, Конрад, взяв її під свій захист, але це погіршило її становище. Коли Генрих пішов проти папи до Італії, він узяв дружину з собою, й ув'язнив її в кріпості Вероні. Але Адельгейда знайшла спосіб звязатися з головним противником, маркграфинею Тосканською, Матильдою і та допомогла їй втекти з Верони. Після того Адельгейда діяла вже за вказівками Матильди, яка повідомила папу про втечу Адельгейди і про те, що вона розповідала про Генриха IV; на пораду Матильди Адельгейда подала папі Урбану II скаргу на Генриха за його жорстоке поводження з нею; цю скаргу було оголошено на Констанцькому соборі в 1094 році. На бажання папи Адельгейда виступила сама на величезному соборі в Піаченці, перед 30-тисячною масою присутніх і повторила своє обвинувачення Генриха IV. Вона не шкодувала себе, але розкрила всю глибочінь розпуств Генриха IV. Папа і собор визнали її невинною в тому, що примушена була робити вона, але засудили Генриха IV. Прилюдні свідчення Адельгейди були політичним вбивством Генриха IV, після того він вже не міг піднятися. Син його, Генрих V примусів батька зректися престолу. Але Адельгейда вбила і себе: залишатися королевою вона не могла. Вона покинула Італію, де надто багато сказала правди. Агенти Генриха IV полювали за нею. Нарешті, повернулася вона до Києва й оселилася в Києво-Печерському манастирі. Що мала вона на душі, не відомо. Але красномовний факт: лише після смерти Генриха IV, в 1106 році вступила черницею до манастиря. Року 1109 померла вона і літописець записав стисло: „преставися Евпракси, дщи Всеволожа, месяця иулия в 10 день, и положена бысть в Печерском монастыре у дверей, яже ко югу; и зделаша над нею божонку, идеже лежит тело ея". Тут, в Києво-Печерському манастирі, не цікавили нікого бурхливі події життя цісаревої Адельгейди, коронованої в Кельні.

В ті часи, коли Евпраксія Адельгейда шу-

14) B. Lieb. op. cit. стор. 165-166. С. Розанов V. Евпаксия-Адельгейда, Известия Академии Наук. VII. серия, гуманитарных наук, 1929, ч. 8, стор. 618-620. М. Грушевський Історія України Руси, т. II, вид. II, стор. 79. N. Baumgarten op. cit. стор. 22.

кала тиші в Києво-Печерському манастирі і зміняла цісарський вінець на чернечий вуаль, сталися нові шлюби київських князівень з західними володарями. Великий князь Святополк -Михаїл в боротьбі проти князів галицьких вступає в дружні стосунки з польським і угорським дворами, які беруть участь в боротьбі за Волинь та Галичину. Року 1103 Святополк видав свою доньку Збиславу за польського володаря Болеслава II Кривоустого. Цей шлюб цікавий тим, що виявилося, що починаючи з одруження Марії Доброніги з Казиміром Обновителем в 1038 році і до 1103 року, було так багато шлюбів між київськими князями та князівнами і польськими князями та королями, що всі родинні взаємовідносини так переплуталися, що нові шлюби були вже неможливі з погляду церковних законів про споріднення. Звернулися до папи Пахалія II і він спеціяльним наказом дозволив повінчати Болеславу з Збиславою, з уваги на важливе політичне значення цього шлюбу[15]). Треба сказати, що на польському престолі Збислава нічим не виявила себе.

Другий шлюб — сестри Збислави-Предслави, року 1104 з Алмосом[16]), сином короля Угорщини Коломана, вводить в коло подій Угорщини. Коломан був талановитий володар; він вславився своїми походами на Хорватію і Далматію; в боротьбі Святополка з Галичиною він був спільником Святополка. Року 1112 Святополк, очевидно, сприяє шлюбу самого Коломана з Евфимією, донькою Володимира Мономаха, тоді князя Переяславського. Цей шлюб був дуже невдалим для Евфимії й наступного року, коли батько її був вже великим князем Київським, вона покинула Коломана, приїхала до Києва і народила тут сина Бориса.

Справа розлуки Евфимії та Коломана не пояснюється жодними джерелами, ні українськими, ні угорськими і тому залишається широке поле для тлумачення її дослідниками. Угорський історик феслер вважав, що причиною була ріжниця культур: низька культура київської князівни не могла задовольнити Коломана, зокрема беручи до уваги, що його перша жінка була донька сицілійського короля, Рожера. Ледве таке тлумачення правдиве. Володимир Мономах сам відомий, як дуже освічена людина, батько його Всеволод, за словами Володимира, живучи дома, знав п'ять мов. Княжий двір скупчував видатних освічених людей, і „Поучение Володимира Мономаха", літописи, твори проповідників тощо стверджують, що культура і освіта в Київській Русі стояли на високому рівні. Не можна забувати, що сучасник, письменник кінця XI стол. Адам Бременський називав Київ суперником Царгорода. А якщо було так, то ледве можна припускати, що культура двора Коломана Угорського стояла вище за київську. Очевидно, існували інші причини розходження Евфимії з Коломаном. Тяжко припустити, щоб то була подружна зрада Евфимії, як закидали їй в Угорщині пізніш: ця версія з'явилася тоді коли син її Борис виступив як претендент на угорський престол: його противники, щоб зручніше знищити його кандидатуру пустили в обіг незаконність його походження. Про це буде мова далі. Такий скандал, як порушення Евфимією гідности жінки не дозволив би Володимирові Мономахові прийняти дочку та її незаконного сина. Скорше можна припустити, що Евфимія сама втікла з того „Вавилону розпусти", який являв собою двір Коломана, який досить довгий час перебуваючи удовцем, звик до надто вільних звичаїв[17]).

Синові Евфимії, Борисові судила доля стати на деякий час центром уваги европейських володарів. Року 1131, після смерти старшого сина Коломана, короля Стефана, Борис заявив свої права на угорський престол, як син Коломана. Він був тоді вже одружений з родичкою візантійського цісаря, Івана Комнена; претензії його підтримали цісар візантійський Мануїл, король польський Болеслав III Кривоустий. Але на соймі 1135 в Мерзебурзі цісар німецький Лотар II, який підтримував кандидатуру Бели проти Бориса, перетягнув на свій бік Болеслава Кривоустого, а в 1138 році Болеслав помер. Смерть Евфимії в 1139 році обірвала безпосередні зв'язки Бориса з Україною[18]). Проте боротьба знов загострилася р. 1146: на боці Бориса стояли новий цісар німецький Конрад III, цісар візантійський Мануїл, король французький Людовик VII і король чеський Володислав II: така коаліція в значній мірі пере-

---

15) B. Leib. op. cit. стор. 167. N. de Baumgarten op. cit. стор. 10.

16) Ibid, No. 10.

17) К. Грот. Из исторіи Угріи и славянства в XII стол. Варшава 1889, стор. 4 М. Грушевський. Історія України-Руси, т. II, стор. 111-114. С. Розанов. Евфимия Владимировна и Борис Коломанович Известия Академии Наук, отд. гуманитарн. наук, 1930, ч. 8. стор. 586-599.

18) За угорськими звістками померла Евфимія в манастирі. Наш літопис того не каже. Року 1139 зазначено: „померла Володомерська Ефимья и положена есть на Берестовемъ у Святого Спаса". Неясніи біографії її пасує плутанина в надгробному напису: на дощці в церкві Спаса на Берестові написано, що поховано доньку Володимира Мономаха Софію, яка була одружена з Белою II. (М. Сементовскій „Кіев"; М. Ивакин „Володимир Мономах". Москва стор. 55) Напис цей XIX стол.

В. Ніньовський

„Жінка і дитина" у творчості Олени Кульчицької

Між творцями культури українського жіночого світу ми подибуємо ім'я великого майстра пензля, пера та цікавих технік, — ім'я Олени Кульчицької, що у нестримному рухові по шляху мистецького зльоту в наполегливій і творчій енергії завершила свій мистецький ідеал.

Олена Кульчицька, в її дуже багатій мистецькій спадщині засвідчує, що вона зуміла бачити свою добу в якомусь новому аспекті, в якому менше добачували її попередники. В многогранній тематиці картин Кульчицька присвячує велику частину нещасної долі жінки та підкреслює серцеболізну долю дитини як розтоптану, чи придавлену людську гідність.

В нашій короткій статті ми підкреслимо значення, не всіх, а декілька картин, а це, сподіваємось, покаже, що привабність малярства якраз полягає в тому, що воно являється мистецтвом цінним і довголітнім.

„Жінка в зимі", це ліногравюра, де на тлі грубого рядна пухкого снігу дві схилені жіночі постаті, обвантажені здоровенними в'язками гілля та хмизу, йдуть похилені, лишаючи за собою довгі, глибокі сліди, наче сліди їхньої химерної долі, що в люту зиму жене їх до ліса по дрова для, чи не єдиного вдоволення — нагріти хату, щоб холодний світ став теплим і привітним. Яка ж це гірка поезія життя — горя і терпіння української бідної селянки.

Діти на леваді. Олія. О. Кульчицька

„Пастушок з гусьми", виконано технікою шпахлі. Це лірична картина, що проникає змістом глибоко в душу глядача. На розумному обличчі бідного хлопчика наложено шпахлею всю його дитячу психологію. Очі задивлені вдаль з-під ледве стриженого волосся, рученята придержують поли киптарика, а на вустах хлоп'яти недоговорена скарга, наче павутинням зависла над спідній, легко затиснутій губі — „Оце й моя доля, пасти гусей".

Ця картина підказує цікавий висновок. Творець картини відчув, що мистецтво своє найвище покликання зможе виконати тоді, коли воно буде глибоко ідейним, пристрасним, коли воно стане на найвищому рівні культурного розвитку нації. Це може бути тоді, коли мистець вивчає всебічно буття народу, його історію та сучасне; коли мистець проникає в гущу народного болю, є його активним учасником і дає картиною правдиве відображення.

Ліногравюра „Жнива", відтворює питомий подих жнив на Україні. На тлі чудової сині не-

---

конує, що версія про незаконність Бориса не користалася довір'ям. Не зважаючи на таку підтримку, Борис не дістав престолу. Головною причиною його невдачі був шлюб його противника Бели з племінницею Евфимії — Евфросінією Мстиславовною, сестрою великого князя Ізяслава II. Шлюб відбувся в 1146 році, і одним з головних мотивів до нього було бажання позбавити Бориса головної зброї в боротьбі за престол; підтримки „руської" партії при угорському дворі та перехопити зв'язок з київськими великими князями[19]).

Евфросінія дала новий напрям культурі і політиці Угорщини: молода, енергійна, розумна жінка сприяла піднесенню „руської"-української культури при угорському дворі: там луналa слов'янська мова, кріпла православна церква, а політичні зв'язки з Україною — Київським великим князем Ізяславом II зв'язали обидві держави[20]).

[19]) К. Грот, op. cit. стор. 26-44; 78, 94. С. Розанов op. cit. стор. 649-671.

[20]) М. Грушевський op. cit. т. II. вид. II, 144, 166 N. Baumgarten op. cit. стор. 70-71.

(Далі буде)

ба золотяться у спеці сонця збіжжя, а там... уже й полукіпки й дівчата з перевеслами готові до в'язання снопів.

Мистець свідомо дбає про емоціонально-естетичну виразність композиції рисунка, кольору, світла, а не лише про примітивну, поверховну подібність зображення до натури.

„Бабуся", виконана в акварелі, підказує велику спосібність мистця проникати у внутрішній світ людини та підкреслити щось типове й неповторне. Спокійна, природна поза обличчя, широко відкриті довірливі очі на миловидному обличчі з відтвореною ноткою людяності, доброти, душевного тепла й селянської щедрості.

Знаменитою композицією, за розміром, є триптих „Мистецтво", виконаний в емалі. Середня частина триптиха зображує старенького дідуся-Лірника зо старечим обличчям сповненим щастям, бо в його співі, у мельодії його ліри заслухані троє малих дівчаток, а на їх обличчях позначені відмінні реакції молоденької, дитячої душі.

Цей триптих говорить вустами мистця. Перед мистцем стояло завдання бути першою, не лиш з багатством ідей, а й за майстерністю вияву їх. В сміливих пошуках народжуються твори, окрилені глибокими ідеями, позначені життєстверджуючим патосом і глибокими роздумами. Мистець відчув, що душа народу живе в його піснях, казках, переказах, легендах, а вираження своє знаходить у витворі людських рук, щоб передати всі цінності через старе покоління у наймолодше.

Гравюра „Бідні діти" заготовлена в трьох кольорах, говорить про нужду й горе дітей бідних галицьких робітників міського прошару. Життя простих людей ставало сюжетом творчості Олени Кульчицької, а це підтверджує мистецьке гостре відчуття сучасності мистця та постійна увага до проблем, що хвилюють розум й серце людини з розвиненими людськими почуттями. Яка болюча картина!

Під промінням раннього сонця четверо дітей спить, знайшовши захист під дошками брудного паркану. Голодний, очмарілий сном хлопчина, придержує маленьке дитя — сестричку, а воно, теж голодне, пробудившись вчасніше, усміхається до дівчинки тоді, як інша сестричка безпорадно схиливши голівоньку об паркан, дрімає з ґримасом голоду, болю й горя на дитячому обличчі.

Це наближення мистця до живих, болючих проблем і такою картиною Кульчицька ознаменовує свою добу її питоменним світовідчуванням, почуттям, прагненням. Цей твір є життєстверджуючим, реалістичним і це становить органічну єдність суворої дійсності. У мистецтві самої точності замало, тут потрібно гаряче серце і великий ентузіязм. Завданням мистця є відчути свою відповідальність перед народом, окрилити та дати аналізу його горя; спрямувати мистецтво в животворне річище служіння народу, бо мистецтво це засоби національного виховання мас.

Стрімка легкість, що створює атмосферу дитячої радості, тепла, і щастя є виявом милої картини „Діти на леваді". Використовуючи притаманну кольористику олійної техніки, мистець виразив багато, акцентуючи увагу на психологічній характеристиці десяти дівчаток, себто даючи психологічний вираз гурту. Цим показано, що коли тема вирішена глибоко й образно, вона звучить переконливо в ім'я торжества правди.

Композиція і психологічна об'єднаність групи позначена симптомами кожного обличчя підказують, що мистець зумів передати на полотні зміст дитячої цікавості та реакції.

„Бідна родина", акварель, це картина асоціятивного багатства, що на довгий час робить твір, і широкопопулярним і хвилюючим. Жінка, на порозі дуже убогої хати, годує своєю груддю голодне дитя; воно тулиться пестливо до теплих материнських грудей „зібравши малесенькі брови на шнурочок", а з оченят визира проблеск самовдоволення. Молода мати, під перемогою нужди, не відтворює материнського щастя. Її очі покриті хмаринкою смутку, а вуста — це документ сутінку болю, перевтоми й страждання. На дальшому плані старенька бабуся кормить з горнятка старшеньку дівчинку, а середуща — біднятко очікує нетерпеливо своєї черги — щастя, дістати трішки їжі. Кульчицька, добрий аквареліст, показала в „Бідній родині" жіночі істоти, що повсякденно в оточенні типової нужди галицького села проявляють щоденну динаміку життя в тихому, але незламному героїзмі; не лиш мучитись, але й жити. Це підкреслює душевну красу, благородність і незламну віру буття.

Діячі мистецтва ясніше бачать і виразніше відображають у своїй творчості все, що сповнено щастям. Пригляньмось лінограворі „Мати". Очі осяяні материнським щастям і приспане дитя в обіймах матері (в красивому гуцульському вбранні) переконливо підкреслюють глибоку любов матері — гуцулки до дітей. Доцільнішими рисками ґравюри на обличчі ма-

тері, не штучно, а природно позначено доброту і стійкість, силу витривалості, нескорення та себепосвяту для власного плоду — дитяти.

О. Кульчицька своїми жанрами, манерою творення, техніками чи пак специфічними засобами образотворчого мистецтва, невластивими літературній оповіді, добилася, що герої сірих буднів у мистецьких творах стали її власними, її болем, її хвилюванням, її душею, її мислею, її сестрами і власними дітьми. Промежуток часу, в якому жила Кульчицька, був насичений прикрими подіями, що мусіли залишити п'ятно, не лиш на душі Олени, а й печаль на її творчості. Це бачиться на картині „Жертва війни" (офорт).

Батько, стоячи вже по пояс у ямі, копає гріб при битому шляхові для мертвої дитини, що лежить чуть близько батька, відкривши мертво-закостенілий ротик опромінений сонцем. Мати, ламаючи схудлі руки, ридає над померлим дитям, а до материної спини, з жалем і острахом тулиться менша дочка. На дальшому плані лежить тіло непохороненої жінки, забита коняка та поламані підводи, а обабіч довгого шляху, мов тіні війни, йдуть збіджені евакуйовані. Недалеко свіжо-розкопаної могили сторчить похилий хрестик, як символ завершення долі при довгому шляхові.

Це шлях, якому нема кінця, як і нема кінця рокам гніту, неволі, визиску, пригноблення, а оце й марево війни.

Болюча картина війни позначує важливу рису Олени Кульчицької. Вона жила інтересами рідного народу, глибоко відчуваючи ідеали своїх сучасників.

Наче чуєш, як з вуст матері, над померлим дитям, десь з глибини наболілих грудей вириває ться героїчний гимн прокляття, що кличе до помсти і до єдності, як сили проти зла.

Педантичний, детальний аналіз подробиць повсякденного існування героїв картин у Кульчицької, відтворювання їхньої турботи, суму, горя, невдоволення, приниження, покривдження, насильства, але нескорення, це елементи багатої душі мистця, що відзначують його авреолею, не лиш загальнонаціональною, а й загальнолюдською.

Плеканий, популяризований та практично сповнюваний героїзм у народі є могутньою, мобілізуючою, спрямовуючою і надихаючою силою для творення і спаювання історії.

Олена Кульчицька відчула це своєю душею докорінного, то й у лінограв юрі „Олеся" відтворила образ української юної дівчини, розумної героїні, що жертвує своїм юним життям для знищення ворога.

Мати. Лінограв юра. О. Кульчицька

Безперечно, що на оповіданні та картині „Олеся" виховувались опісля молоді покоління й немало українських жінок і дівчат свідомо приняли тортури й геройську смерть під час польської, німецької та большевицької окупації, будучи активними в рядах українського підпілля та Української Повстанчої Армії. Бо що ж може бути більш кращим як „віддати життя за друзі своя".

Олена Кульчицька, жінка і мистець, засвідчує, що лишень твори великого звучання, глибоко-психологічного змісту доходять до глибини душі і свідомості людини, породжують у неї високі громадські почуття і рішеність присвятити себе боротьбі за щастя загалу — цілої нації.

— — — — — — — — —

Аквареля — водна фарба; картина намальована водною фарбою.

Ґравюра — відбитка малюнку вирізьбленого на металі.

Лінограв юра — малюнок різьблений на лінолеум.

Триптих — трійчаста, складана картина, рід ікони.

Офорт — ґравірування на металі з поміччю хемічних кислот, або малюнок зроблений таким способом.

З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

При кінці минулого 1964 року, в днях 26 і 27-го грудня відбувався в Ню Йорку з'їзд українських письменників „Слово". З'їзд відбувався в приміщені Українського Інституту Америки під керівництвом голови „Слова", проф. Григорія Костюка.

Організація українських письменників „Слово" постала 10 років тому і головний її осідок знаходиться в Ню Йорку. „Слово" об'єднує в своїх рядах письменників, поетів і науковців, що живуть в Злучених Державах Америки, Канаді та Полудневій Америці. Українські письменники, що живуть в Європі також слідкують за життям і розвитком літературної діяльности по цей бік океану.

У з'їзді в Ню Йорку взяли особисту участь такі письменники, а між ними деякі науковці: Проф. Гр. Костюк, О. Тарнавський, Софія Парфанович, С. Гординський, Ф. Мелешко, Л. Полтава, І. Смолій, І. Боднарчук, В. Гайдаківський, В. Степовий, Ніна Мудрик-Мриць, Леся Храплива, Б. Гошовський — голова ОПДЛ. (Обєднання Педагогів Дитячої Літератури), М. Щербак, Марія Цуканова, В. Барагура, д-р Ю. Чорний, У. Самчук, проф. В. Міяковський, Людмила Коваленко, Й. Гірняк, д-р Я. Рудницький, проф. І. Коровицький, В. Волков, Б. Бойчук, д-р Я. Гурський, В. Приходько, проф. М. Шлемкевич, П. Волиняк, проф. А. Адамович — білоруський літературознавець, А. Гак, Докія Гуменна, Марія Струтинська, Б. Рубчак, О. Коверко, Олена Василіва, Ю. Коломиєць, П. Голубенко, А. Галан, проф. Ю. Шевельов, В. Барко, Ю. Лавриненко, Діма, Б. Олександрів, А. Гудзовський, Л. Лиман, М. Понеділок, І. Керницький, Я. Курдидик, В. Лесич.

Під час з'їзду відбулись наради членів Обєднання Працівників Дитячої Літератури ім. Л. Глібова, на яких рішено відбути окремий з'їзд на весні, 1965 року в Торонті, Онт.

До нової управи „Слова" увійшли — проф. Гр. Костюк — голова (поновно вибраний), Улас Самчук, Остап Тарнавський, Богдан Кравців, Юрій Лавриненко, Богдан Бойчук, Докія Гуменна, Іван Керницький, Святослав Гординський. До контрольної комісії: Микола Понеділок, Марія Струтинська, Людмила Коваленко.

СВІТЛОЇ ПАМ'ЯТІ РОДИЧІВ

Бл. п. Назарові Боднарчукові, моєму Батькові і заслуженому українському громадянинові, піонерові церковного і організаційного життя, що упокоївся 1954 року і бл. п. Теодорі Боднарчук, моїй любій Матері, що упокоїлась 1956 року, хай цих кілька скромних слів будуть квітами на їх дорогі могили. В їх память з приводу роковин смерти, складаю на ювілейний фонд „Променя" 10 дол.

Марія Симчич

У СПІВЧУТТІ

Центральна управа Союзу Українок Канади о редакція „Променя" висловлюють глибоке і щире співчуття своїй заслуженій членці, Розині Драґан, її дітям: синам — Евроніеві і Василеві та доні Соні з приводу втрати батька і мужа, бл п. д-ра Юрія Драґана, який упокоївся 29-го січня, 1965 р. Хай Господь злагіднить гостроту Вашого горя і память про Покійного хай буде світлою.

Кость Дрок

СЯЄ НЕБО...

Сяє небо, мов прозорий келих,
Кличе березень у путь мене.
В ніжнім щебеті струмків веселих
Чуть його вітання весняне.

Грузнуть ноги у торішнім рясті:
Заєць зліз погрітись на пеньок.
І на вербах котики пухнасті
Виткнули голівки із бруньок.

Ось вона, моя краса весіння!
Кожна парость соком набряка.
Розлива навкруг ясне проміння
Сонце з золотого коряка.

В простір лину птахом я крилатим —
И над Дніпром, де буйних вод розгін,
Обнімуся з березнем як з братом,
Щоб в мій край приніс доріддя він.

Дорогі простори придніпрові,
Наче хвиля в серце ви влились.
Люблю дуби кошлатоброві,
Що плечима підпирають вись.

Ниви, що зняли зимові шалі,
Вже парують подихом в імлі.
І пливуть хмаринки без печалі
Угорі, мов перші журавлі.

Ще на обрії безмежжя голе,
Тільки душу радість окриля.
Я весну іду стрічати в поле, —
Тож благослови мене земля!

Рідкісний Ювілей

Добр. Леоніда Слюзар

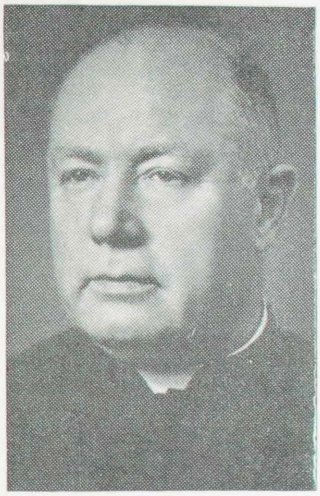

Прот. Володимир Слюзар

В суботу вечером, 5-го грудня, 1964 р. у великій залі англійської середньої школи Розмавнт Гай Скул у Монтреалі, зібралася громада понад 600 осіб, щоб вшанувати визначного члена і провідника цієї громади, Протопресвітера о. Володимира Слюзаря. Це було 40-ліття його душпастирської праці в Канаді, з того 38 років в одній і тій самій громаді — Святої Софії у Монтреалі від початку її існування. В Монтреалі ще такого свята не було і ледве чи було щось подібне в Канаді, бо ніде в Канаді нема священика в одній чи другій українській церкві, щоб ціле своє життя (а в його випадку це майже так) священик перебув в одній і тій самій громаді. Це свідчить добре, як про самого священика, так і про людей у цій парафії.

Отець Протопресвітер Володимир родився під селянською стріхою, в родині Михайла Слюзара і Юліянни з роду Білецьких, в селі Чункові, повіт Заставна, на Буковині, 20-го січня, 1895-го року. По закінченню початково-сільської школи посилають його родичі в столичне місто Чернівці до гімназії. Вже тоді з молоду він любувався музикою, співав у хорі, організував хор і оркестру. По закінченню гімназії був членом і в проводі академічного товариства „Запорожже". Коли вибухла перша світова війна, його університетські студії перервалися й він, як і інші, був покликаний до військової служби при 24-ім полку піхоти австрійської армії. Закінчивши військовий вишкіл і старшинську школу, відходить при кінці 1915 р. на російський фронт. Тут одержує він свій старшинський степень „лейтенанта" й занимає військові позиції батальйонового, а пізніше другого полкового адьютанта. У часі наших визвольних змагань, після австрійської революції в листопаді 1918 р., вступає в ряди української армії й занимає становище адьютанта Окружної Військової Команди в Чорткові, а коли цю команду переформовано на 14-ту Бригаду, Начальна Команда Галицької Армії призначує його начальником штабу цієї бригади. Після боїв на російському фронті, остаточно, поранений повертає домів. По закінченню своїх студій на Чернівецькому університеті, виїжджає з дружиною Леонідою 1923 р. до Канади, до свого первого брата Петра Мельничука, замешкалого в той час в Британській Колюмбії.

В місяці жовтні 1924 р., Архиєпископ Іоанн Теодорович висвятив його як одного з перших, яких він в Канаді висвячував для Української Греко-Православної Церкви. Після одного року служіння в саскачеванському містечку Шіго, на прохання громади в Монтреалі і доручення Собору та конференції священиків, за інтервенціями і порадами молодого студента, д-ра Юрія Драґана, який тоді в Монтреалі студіював медицину, о. Володимир приїхав до Монтреалю і 22-го серпня, 1926 р., в Сирійській Православній Катедрі відправив першу Службу Божу для

Ученици Недільної Школи: Ліда Шевчук і Люба Олянська підносять д-ці Леоніді Слюзар китицю рож перед Молебнем за здоров'я о. Володимира і його дружини.

цієї громади. Для нього перша, але для громади це вже була друга, бо першу їм відправив всеч. о. С. В. Савчук, тодішній адміністратор Укр. Гр.-Прав. Церкви в Канаді. Від серпня 1926 р. дотепер, о. Володимир ділить долю й недолю з своїми парафіянами — тепер Собору Св. Софії.

Щоб відзначити пошану до свого пастиря та його дружини, на це свято прибули сини й дочки трьох поколін: перші піонери, які організували громаду, ті, яких він перше вінчав, ті, яких хрестив і сини й дочки та внуки, а в деяких випадках і правнуки. Прибули на це свято й виголосили свої привіти представники місцевих організацій, в тому числі й від монтреальського відділу К.У.К., головою якого є проф. Омелян Кушнір. Прибули також: рідний брат о. Володимира Микола Слюзар з Форт Вільяму, рідний брат д-ки Леоніди Осип Кізюк зо своєю заміжньою дочкою Теодозією Пастушик і внучкою Лідою з Честер, Па., С.Ш.А. Прибули рівнож і діти та внуки о. Володимира і д-ки Леоніди — Др. Роман з дружиною і діточками та Люба зо своїм мужем і його мамою. Прибули також вшанувати свого собрата отці настоятелі монтреальської місійної округи та братніх православних Церков, в першу чергу сирійської й грецької, з якими українська Церква в дружніх сестерських відносинах. На це свято наспіло багато привітів від поодиноких осіб та організацій з Канади та С.Ш.А. поштою та телеграмами.

Ціле свято очолив Високопреосвященніший Владика Михаїл, правлячий Єпископ Східньої Канади, який, як на Молебні за здоров'я ювілятів, так і на бенкеті з великою пошаною говорив про їхню працю й заслуги перед нашою Церквою і взагалі українською справою. Господарем свята був всеч. о. Ф. Легенюк, при допомозі п. Я. Кульби. Головну доповідь виголосив член Консисторії п. Б. Панчук. В додатку доповідали ще п. Яким Редчук від перших піонерів та бувших голів церковної громади, а від найновішої імміграції проф. Д. Кислиця з Оттави.

Надзвичайно глибоке враження зробило на всіх присутніх Молебен, яким започатковано було це свято. Собор виповнений вірними, Владика Михаїл зо священством місійної округи. Під проводом п. С. Босого чудово співає церковний хор, а перед самою солією стоять зо свічками в руках о. Володимир з дружиною, яка держить у своїх руках також прекрасний букет рож, якими нагородили її двоє маленьких діточок — учениць Недільної Школи. З глибин щирих людських сердець линули молитви до Всевишнього, щоб Він у Своїй безмежній ласці нагородив о. Володимира й його достойну дружину, д-ку Леоніду ще ДОВГИМИ ЛІТАМИ для їхньої улюбленої праці і для Бога і Його Святої Церкви та для ближніх своїх!

Б. Панчук, секретар Ювіл. Комітету.

— — — — — — —

Привіт від жіноцтва С.У.К. при Соборі Св. Софії в 40-ліття священства достойного о. Протопресвітера Володимира Слюзара

Ваше Високопреосвященство,
Достойний о. Ювіляте, шановна Добродійко,
Всечесні Отці, дорогі Гості, Святочна Громадо!

В імені жіноцтва С.У.К. при Соборі св. Софії припала мені честь вітати всечеснішого о. Протопресвітера Володимира Слюзара з його сороклітнім ювілеєм священства. Це є довгий, але разом з тим глибоко-почесний промежуток часу. Зайвим було б мені тут повторяти й вичислювати заслуги і працю достойного Ювілята, бо мої передбесідники досить докладно це представили. Хочу однак, на цьому місці привітати також вельмишановну Дружину Ювілята, пані Добродійку Леоніду Слюзар, з так великим святом мужа.

Цих сорок літ — це довгий шлях, яким ступала вона крок в крок з мужем і була його правою рукою. Вже на першій парафії в малому містечку Шіго організує пані Леоніда Жіноче Товариство ім. Ольги Кобилянської. В історії Союзу Українок Канади згадується про пані Леоніду, що вона була першою жінкою, що виступила з промовою на Народнім З'їзді в Саскатуні 1925 р. В цій своїй промові, визначає вона плян створити в Канаді українську жіночу

Світлина з ювілею, зроблена в Соборі св. Софії в Монтреалі по Молебневі за здоров'я о. Володимира і добр. Леоніди. Посередині в першім ряді ювілят о. Володимир, за ним по лівій руці стоїть син, д-р Роман Слюзар та інша родина, біля добродійки стоять доня Люба піяністка та інша родина.

організацію. Отож вона є одною з основоположниць Союзу Українок й тим самим вписує своє ім'я до тих перших піонерок українського жіночого руху в Канаді, що в тяжких умовах життя промощували перші стежки в новій країні поселення.

Переїхавши до Монтреалу, пані Добродійка продовжує свою громадську працю. І ось в тій же пропам'ятній книзі — „Чверть століття на громадській ниві" говориться, що вже „10-го вересня, 1926 р. в Монтреалі зорганізувалось Жін. Тов. „Доньки України", та що його першою провідницею стала саме д-ка Леоніда Слюзар, яка протягом перших 14 літ вела товариство до гарного розквіту". І, хоч опісля передала провід в підготовані, вишколені руки нових голов, сама тримала руку на живчику життя товариства й як перша почесна голова дальше працювала над піднесенням свідомости серед жіноцтва, свідома того, що саме на жіноцтво припадає це тяжке завдання виховання нового-молодшого покоління, яке має прийти на зміну. Цю працю проводила д-ка Леоніда не тільки між жіноцтвом, — ми бачили її в минулому в Рідній Школі вчителькою, біля дорослої молоді в молодечій організації С.У.М.К. Вона й сьогодні занимає становище управительки Недільної Школи.

І ось сьогодні перед нами простяглась та довга дорога сороклітнього пастирства Всечеснішого о. Володимира, — але ми бачимо на цій дорозі не одну осамітнену сильветку. На цій дорозі життя крок в крок ступає поруч ще одна сильветка — сильветка жінки-дружини, якої амбіцією й бажанням було посвятити себе всеціло праці — допомогти своєму супругові не лише в родинному житті, але й в громадському.

Саме тому, сьогодні в імені жінок вітаю я — поруч Дост. о. Протопресвітера Володимира, і шановну д-ку Леоніду. Бажаю, щоб і надалі втішались Ви добрим здоров'ям, та щоб Всевишній наділяв Вас Своїми ласками й хоронив на довгі і благі літа!

Написала й виголосила
Галина Сенишин.

З полеміки про „зустрічі" у Вінніпезі

Запитують мене читачі „Променя" чому я досі нічого не написала про зустріч з культурними діячами з України у Вінніпезі. Дехто питає, а дехто вже й дорікає.

Отакої, — думаю собі, — комусь дуже залежить на тім, щоб почути мою думку. А я й справді досі нічого не написала. Не писала тому, бо завжди відчуваю відразу до лайливої, грубої у своїй формі полеміки, яка з'явилась в українській пресі, особливо в часописах, що виступили проти зустрічей, і досі ще не вгамувалась.

Відбиватись від нападів не маю найменшого бажання і не почуваю потреби оправдувати себе, ані за свою участь разом з іншими, ані за свій виступ з питаннями, що були звернені до прибулих культурних діячів з України. Є певна група людей, яка поставила собі за ціль засуджувати всіх тих, які не так думають як вони, і не тільки у відношенні до, так званого, „культурного обміну", але взагалі по партійному квиткові. „Гомін України" так далеко пішов, що приписав і мені й іншим, що були на зустрічі „совєтофільство" і „брак почуття національної гідности" і ще Бог відає які гріхи. А вслід за тим крик про розбиття національної єдности українців в діяспорі. Хто пропагує розбиття національної єдности українців у вільному світі? Мабуть, що немає потреби вказувати пальцем. Кожний розумний читач самий побачить хто змагає до того. Коли хтось всіма зусиллями старається накинути свою думку іншим, вживаючи до того навіть і способів застрашування, як „викинення з фортеці" і т. п., то в тім є багато підозрілого. Це є большевицька тактика, а ми, Богу дякувати, живемо в демократичній країні, маємо власний розум і ніхто не мусить тремтіти над нами, — не мусить витрачувати свій дорогий час, щоб сторожити над нашою душею та охороняти нам нашу національну гідність.

На зустрічі у Вінніпезі, що відбулась в готелі Карлтон 9 грудня, 1964 року, я була разом з іншими редакторами та громадянами. Відбувалась та зустріч у такій формі, як зустрічаються люди, що перший раз себе бачуть, тобто у формі холодної ввічливості. Я не бачила там ніякого „братання", ніякого ентузіязму ні з одної ні з другої сторони. Старих знайомих між ними не було, крім письменниці Ірини Вільде, яка відома із своїх давніших праць, як письменниця Західної України. Не знайомились ми й особисто з ніким та не входили в інтимні розмови, бо на це не було можливости. Відбулось формальне представлення учасників екскурсії, яким проводила їх провідниця Катерина Колосова. В програму входило: ставити питання про Україну. І ці питання ставили наші редактори, що кому було цікаво. Я довший час слухала питань і відповідей — переповідати їх не буду. Я кілька разів робила спробу поставити питання, однак мені все хтось з чоловіків перебивав (така характерна річ у нашій громадськості в Канаді). Остаточно, коли мені вже було дозволено ставити питання, в той самий час, ще один „джентлмен", пан Скавритко, співредактор „Канадійського Фармера" намагався поставити своє питання скоріше мого. Це завважила предсідниця, Катерина Колосова і дещо „проїхалася" по відношенні рівноправности жінки поза межами СССР. До того це дало їй нагоду похвалитись правами жінок в Україні, хоч ми дуже добре знаємо, які вони там є.

Я поставила два конкретні питання, на які одержала виминаючі відповіді. Перше моє питання було: чому на міжнародніх жіночих конґресах, на які з'їжджаються делеґатки з різних частин світу, з різних держав і кожна делеґатка привозить проблеми, що існують в її країні, — в одній напр. жінки не мають ще політичних прав, або проблеми спадкоємности, в інших йде боротьба з неграмотністю, там безробіття, або брак соціяльної опіки та інше. Українки, які також їдуть на конґреси, але ніколи не обговорюють проблем життя у своїй країні. В іншім випадку, буває повно вихвалювання добробуту, що звучить дуже трафаретно в обличчі тих всіх делеґаток з їх, справді, принесеними на конґрес проблемами. І чи справді в Україні немає проблем, які б варто винести на міжнародній форум і там їх розглянути?

Друге питання, яке я поставила — це радше висловлена думка, що у творах сучасних українських авторів в Україні, в белетристиці, а зокрема у художньої вартости творах, так багато партійної пропаганди, аґітації, вихвалювання Москви, що на наш погляд, людей, живучих у демократичних країнах, де користуємось повною свободою слова, така форма обнижує художню вартість твору, вона свідчить про тиск згори і що кожний письменник, поки йому буде дозволено надрукувати твір, мусить зложити чолобитню партії, Москві, з намаганням на-

Д-р М. Марунчак

Сторіччя Канади й українсько-канадська історіографія

Коли о. Н. Дмитрів писав у „Канадійській Русі", стор. 21 про факт, „що нам латинство дуже, а дуже набороздило. Аж тут за морем видно наглядно, як латинський обряд причинюється до полонізації нашого народу", то др. Й. Олеськів вже раніше радив, (диви „Свобода" від 8 жовтня 1896), щоб акцію римо-католиків (що намагалися перетягти українців на римо-католицизм у Вінніпеґу — М.М.) спаралїжувати'.

Про що говорить заява о. Нестора Дмитрова у „Свободі" від дня 21 жовтня 1897 р., де він пише: „Після моєї гадки мають право висилати своїх місіонарів (розуміється, між українців до Канади — М.М.) лише ординаріяти: Греко-католицький у Львові і Греко-Орієнтальний (цебто православний — М.М.) в Чернівцях так довго, поки на місці місії цілковито не будуть зорганізовані." В дальшій заяві о. Н. Дмитрів відмовляє права російському православному єпископові Ніколаєві зі Сан-Франціско вмішуватися в українські релігійні справи. Не свідчить це про національний престіж та релігійну гідність наших піонерів? Чи не наповняє гордістю факт, що перший церковний комітет в „Русі-Рутенії" складався з католиків і православних і що перший буковинець у Канаді Василь Загара був членом цього комітету? А дальше, що український священик посвячував два цвинтарі там же, один для православних, а один для греко-католиків. Зіставмо ці факти з сьогоднішним екуменічним (поселенчим) рухом у світі. Які блискучі практичні приміри давали цьому перші українські піонери. Наступ чужих і ворожих сил був надто великий, щоб початковий і слабий організм міг видержати, щоб не захитатися. Наступила хаотизація, що зужила великанську масу народньої енергії. Щойно в 40 років пізніше відзискано первісну рівновагу національної підметности.

Українська історіографія з нагоди Сторіччя Канади зобовязана в імя обєктивности розглянути ще одне питання, а саме не політичности зглядно політичности українських емігрантів у початках. Передісторія українського поселення, про що говорилось вже раніше, промовляє виразно за політичним тлом цих емігрантів (гляди теж працю автора „В зустрічі з українськими піонерами Альберти", стор. 16). Демевронські наємники та деякі утікачі з менонітами мали хіба тільки політичний характер. А в масовій еміґрації не стрічаємо громадян, що радше виїжджали ради політичних свобід, чим соціяльно економічних недостач. А ставлення хрестів свободи не є виявом політичних почувань. Згадаймо тільки таких піонерів як Кирило Ґеник, Мирослав Стечишин, Т. Д. Ферлей, В. Головацький, М. Щербинин, Я. Колтек і багато інших. Прочитаймо спомини Юрка Сиротюка, Григорія Дениса, українського піонера Дмитра Барабаша з Городенки, що друкувалися в „Українському Голосі" в 1959 і звідтам довідаємось про ті виборчі практики, що позбавили його громадянських прав. А скільки таких „виборчих практик" пережили ті, що виїжджали до Канади. А відмова військової служби в окупаційних арміях не говорить про політич-

---

кинути читачам свою думку по лінії програми Комуністичної Партії.

На перше питання пані Катерина Колосова зовсім не дала відповіді. Вона почала оповідати про матерів, які погубили своїх синів на війні, про жінок, що їх чоловіки погинули на полях бою і, що українські жінки на міжнародніх конґресах виступають проти війни. Відповіді не треба пояснювати, але факт є, що вона виминаюча, бо не тільки українські матері в Україні погубили своїх синів, а матері цілого світу, що був у війні і, що матері цілого світу сьогодні є проти війни так само, як ті, що в Україні.

В такім і подібнім дусі велись оті питання й відповіді. Мої питання, на зустрічі з культурними діячами з України, я подала тут тому, що п. редактори „Канадійського Фармера" їх по своєму, у неправильному насвітлені сформували, а за ними повторили деякі українські часописи в Канаді й ЗДА, з чого вийшли несинітниці. Дозволю собі пригадати п.п. редак. „Канадійського Фармера", що кілька місяців тому їм грозило судове слідство за невірно подані інформації і, що вони були примушені зробити заяву. Перепросили і визнали свій нетакт. А час би вже навчитись на досвіді.

Уважаю, що „полеміка", яка розгорнулась на сторінках української преси: лайливі обвинувачення у совєтофільстві найкращих людей національного табору, у відмовлюванні їм національної гідности, далеко перейшли всякі межі звичайної приличности і прибрали форми уличної лайки, тому немає охоти ані дискутувати, ані полемізувати.

Наталя Когуська

ність виїзду за кордон? Т. зв. Експериментальна комуна на фармі о. Агапія Гончаренка, що рекрутувала передусім українців з Канади, це теж політичний експеримент. Українська історіографія з нагоди сторіччя Канади в обличчі нових фактів повинна привернути певну рівновагу теж політичній сторінці нашої першої еміґрації до Канади, якій до цього часу приписувалось чомусь тільки зарібковий доляр.

В одній рецензії на цінну працю д-ра В. Кисілевського в „Українських Вістях" від дня 29 жовтня 1964 р. писалось: „В перших українських поселенців в кожухах були не тільки мозольні руки, про які багато говоримо; під кожухом був теж хребет, про який говоримо значно менше. Обєктивне історичне насвітлення відношення рук і хребта ще шукає свого автора". Ми знова додали б, що ця проблема шукає авторів, бо це є те основне, що дало здоровий стрижінь твердому хребтові, який видержав удари чужих і своїх і хоч захитався, таки не угнувся.

Кермуючись того рода міркуваннями, УВАН задумала видати цілу серію „Студій до історії українців Канади". Перший том присвячений початкам організованого життя у Вінніпеґу на Пойнт Доглес. Том цей вже друкується. Другий том охоплює Манітобу. В ньому теж будуть розділи про українські оселі й інституції, що зникли з лиця землі. Там теж буде основно насвітлена трагедія українських дітей, що платили своїм невинним життям за страшні гігієнічні й економічні умовини в початках поселення. Тільки примірно можна тут згадати, що лише в одному транспорті Страшклер-Петерсон впродовж одного місяця вимерло понад 50 дітей. Свідчення свідків, що їх посідаємо переходять в сотеро трагізм батьків з тим, що записано в архівах Іміґраційного уряду. Третій том „Студій буде присвячений Альберті, черговий Саскачеванові. Після західних провінцій прийшов би на обговорення схід. В наших „Студіях" основними матеріялами були б свідчення українських піонерів, а дальше історія нашого церковного, культурного і політичного життя. Участь українського іміґранта в спільнотному житті Канади та його співвідношення до країни батьків та прадідів, одна із головних сторінок „Студій". Наші дослідження наводять нас на ствердження, що в нас багато дечого не підготовано для історичної документації та сестиматизації. Написання історії українців Канади без використання повних джерел було б великою шкодою для історичної об'єктивности. З нагоди сторіччя Канади нам треба інтенсивно попрацювати над першою стадією писання історії — призбирання потрібних джерел. Це тяжка фаза. Вона найтяжча. Другий етап буде значно легший. В першому етапі ми всі можемо доложити багато зусиль до цього: своїми споминами, історіями про свої організації, церкви, пресу, суспільну працю і своїх сусідів, збереження подій й дат, що мали вплив на суспільне життя, консервування історичних памяток тощо. Все це передамо кваліфікованим фахівцям, що дадуть нам всесторонну й об'єктивну історію українців Канади, як документ нашого вкладу до Сторіччя Канади.

З приємністю треба відмітити, що заінтересування нашим минулим в Канаді зростає в нашій спільноті з кожним роком. В нас пишеться „Літопис українського життя в Канаді", що його підготовляє пані Ольга Войценко. Вже третій том з черги! Це великий вклад! Українсько Канадська Дослідча Фундація зарепрезентувала себе гідно вище згаданою працею д-ра В. Кисілевського. Ця фундація запланувала теж й інші праці. „Загальна Бібліотека УКТ" видала дві праці: „В зустрічі з українськими піонерами Альберти" та „Канадійська Теребовля". „Бібліотека Піонера' опублікувала монографію про „Петра Гаврисишиного — піонера будівничого Шашкевичівської дільниці у Вінніпеґу'. Підготовляються чергові видання.

Цілісно це говорить, що українці Канади звернули своє обличчя до минулого. Це корисне явище. Без ясної оцінки минулого немає світлого будучого. Українське минуле в Канаді мозольне, але чесне. Воно блистить, хоча припорошене пилом забуття. Цей шлях українці пройшли з піднесеною головою, хоча на неї сипались удари за ударами. Український поселенець держав хребта просто, хоча були моменти й обава, що ворожі сили його можуть зломити. Та віри у свої сили було більше, чим дехто часом сподівається. Вклад, що його українці дають у 100-річчя Канади повний труду і жертви, але повний надії і світлого будучого. Якщо українська історіографія добавить те все до загальної історії Канади — це буде гідний вклад з нагоди її сторіччя.

Поправки до статті-промови Всеч. о. Юрія Цукорника „В 46-ті роковини Листопадового Зриву", що була поміщена в ч. 12, 1964 р.: Четар Олена Степанівна не згинула в боях під Львовом, як подає шановний автор, але померла у Львові, 1963 року. Софія Галечко не полягла в боях коло Винник, але втопилась, купаючись у річці. Дмитерко Анна не полягла в боях, а живе тепер в Америці і в минулім році виступала на доповіддях в імпрезах з приводу жалібних святкувань Олени Степанівни в Ню Йорку і в Торонті, Канада, як Дмитерко-Ратич.

PROMIN

Vol. VI, No. 3 ENGLISH SECTION March 1965

THE POETICAL WORKS OF TARAS SHEVCHENKO

Translated from the Ukrainian by
C. H. Andrusyshen and Watson Kirkconnell

The translation of the poetical works of Taras Shevchenko is truly a colossal task; but it is equally a major contribution to the world of letters. Translations of some of his poems have already appeared: by Dr. A. J. Hunter and by Charles A. Manning; casual translations by Dr. Watson Kirkconnell; in 1963, about sixty pages in "The Ukrainian Poets," by Andrusyshen and Kirkconnell. However, as the translators say, "The complete poetical works of Shevchenko in Ukrainian, in an adequate English rendering, was sorely needed."

A perusal of the whole of his poetical works is needed to grasp the universality of his philosophy and to appreciate the inspiration and awakening it has engendered in the Ukrainian people.

The adverse conditions under which he mostly wrote is an essential to the Shevchenko cult. His poetry must be read and interpreted in the light of what years of exile and years of military confinement must have exacted.

One of Taras Shevchenko's masterpieces is "The Neophytes," (new converts to the Christian faith). In that poem of only seventeen pages, written within a week, he, in a most remarkable way bares his inmost thoughts and gives expression to what he can see in the future.

The circumstances under which it was composed must be stated. Shevchenko was on his way back from exile in Siberia and was detained at Nizhni Novgorod, (September 1857 to March 1858) pending instructions from St. Petersburg. The poem was, according to the translators, "a concentrated outburst of Shevchenko's pent-up feelings which the harsh exile and suppression damped down but could not extinguish."

Shevchenko dared not give direct expression to his thoughts or depth of feeling. To describe Russia of his day, paint a picture of Czar Nicholas I, relate the suffering of his people, and reveal what the final outcome would be, he had to resort to apocryphal writing and allegory. He goes back to Rome in the days of Nero. Rome is Russia, Nero, the Czar, and the Neophytes the Ukrainian people. One can tiptoe over some passages.

In the Prologue:

"For some time now, a prisoner I stay
Like same dark thief in exile hid away...
"I will transport myself to that far time
When Rome obscene, with Nero in his prime,
In filthy orgies neared its sorry end
And a new day already did ascend...
"And fiery-tongued* apostles wandered forth
From land to land, to east, west, south and north."

*(Translators' note: Reference to the Holy Spirit, who upon the first Pentecost descended upon the Apostles in the form of fiery tongues.)

The poet's thoughts are transferred to Bethlehem:

"That was the time when over Bethlehem
A star was rising like a diadem,
The Word of holy Truth and Love arisen."

And then:

"Head down, upon a cross, Saint Peter died;
He like his Lord before, hung crucified.
The Neophytes to Syracuse* were taken
In chains to the grim dungeons, God-forsaken,
Dark, subterranean. And there your son
Alcides,* your own child, your dearest one,
Is rotting now is slavery and chains.
For you, O suffering one, no news remains
Of where he languishes and pines away!
You seek him in Siberia,** nay, pardon,
I should say Scythia, that barren garden."

The destruction:

"O ruthless Nero! From those darkened regions
God's sudden, righteous judgment will surprise you."

and

"From every clime there'll answer to the call
The holy martyrs, children, one and all,
Of sacred liberty."

But there is Christian forgiveness:

"And round your dirty deathbed as you die
They will appear in chains and... will forgive you."

Rome, that is Czarist Russia (and the Ukrainian oppressor) suffers a slow death:

"To Rome the galley came. A week passed by...
"Not with a just and sacred thunderbolt
Shalt thou be slain; but dull blades of revolt
Shall butcher thee or, as for some foul dog,
A club shall batter thee an epilogue."

The final curtain in the drama rises:

"And Mary's suffering Son redeemed you there;
His gospel touched your soul to heal and bless;
And to the public squares and palaces
Bearing the World of Truth, the streets you trod
To praise the veritable, living God."

"The Neophytes" merits a place beside other inspired poetry such as Dante's "Divina Commedia," Milton's "Paradise Lost," Bunyans "Pilgrim's Progress,' and P e t u r s s o n's "Passion Hymns."

Taras Shevchenko was steeped in the historic past and idealized the ancient Cossacks. In "The Nights of Taras" he says:

"When I recall thee, native land,
My heart is pained with grief!
What happened to our Cossack realm,
Its leaders red of cloak?"

And in "Ivan Pidkova":

"They lived as masters-freedom's joy
And glory were their gain:
All that has passed, and what is left
Is grave-mounds on the plain."

Taras Shevchenko's love of liberty deepens in exile and confinement: — (from poem dedicated to "H.Z.")

"There is no greater sorrow that recalling
In dread captivity one's former freedom
And yet I do indeed remember you,
My precious liberty. Never before
Have you appeared to me so fresh and youthful,
So wonderfully lovely as today
Here in this alien land, in exile too."

Shevchenko's deep love of land was bound to diffuse and find expression in specific objects and scenes of that love. One is the love of home and family:

"Blessed is he who has a house to boast of,
And in that house a sister and a mother!
So manifold a blessing, it is true,
Never in all my life have I enjoyed,
And yet I managed somehow to survive."
(Kos-Aral, 1848)

Scenic beauty gave joy to Shevchenko which he expressed in beautiful lyric verse. The setting is bound to be rural — in Ukraine. "An Evening" is selected, a beautiful lyric poem of three stanzas which the translators considered to be the poet's most "pictorial" poem. The first stanza follows:

"A cherry grove beside the cottage stands,
The beetles hum above the cherry-trees,
And ploughmen homeward plod in spent unease,
Young women likewise come is singing bands,
And mothers wait them all, with food to please."

The translators point out that in all three "Almost each line evokes a vivid picture."

Learned minds of the West at times indulge in liberal or unorthodox interpretations of the Bible. Shevchenko, though without formal theological education, gives his interpretation of Joseph, Mary and Jesus in "Mary" (also of seventeen pages). Here again he is apocryphal and adopts an allegorical approach.

"In Joseph's house, a simple servantmaid,
Mary grew up. (Her holy master's trade
Was that of carpenter or cooper good.)"

The poet goes on to depict the Annunciation as the arrival to Mary of "The Herald of Glad Tidings."

He continues:

"Then Mary for that youth her vigil keeps,
And as she waits for him, she sadly weeps;
Her girlish cheeks, her eyes and lips grow pale.
'How you have changed! Your youthful beauties fail,
Mary, my precious lily!' Joseph sighed.
'A change has come upon you, deep and wide!
Come, Mary, let us marry, I entreat
(He could say: Lest they stone you in the street,
Yes, slaughter you without a single qualm.)
And we shall keep our small oasis' calm',"

Later:

"For everywhere the holy Mother walked,
Saw her Son's deeds and heard him as he talked."

The final scene refers to the Apostles:

"And in the name of Him you brought to birth,
Of your afflicted Son, to every land
They carried Truth and Justice, hand in hand;
While you, beneath a hedge, in tears again,
Soon died of hunger in the grass. Amen."

The world is indebted to Andrusyshen and Kirkconnell for their toil, yet glorious work.

— *W. J. Lindal*

(* Purely apocryphal.)

(** An intentional slip of the tongue to help the reader.)

THE CANADIAN WOMAN TODAY

(Continued from previous issue)

The law, as a profession, has attracted many women and it is not at all unusual for a woman lawyer to become a magistrate or a judge. The first woman to receive such an appointment in Canada, and indeed in the British Empire, was Judge Emily Murphy of Edmonton who became a police magistrate in 1916 and acted as judge in the Juvenile Court in Edmonton. Mrs. Murphy, however, was not a lawyer. Recently the first woman judge to have jurisdiction throughout the province of Quebec, was appointed. Mrs. Yvette Dussault-Mailloux, a lawyer, was appointed for life to the Quebec Social Welfare Court in Montreal, one of twenty such judges in the province.

Our leading universities all have women professors and lecturers, though they are greatly in the minority on university staffs. Generally speaking, the directors of specialized schools attached to universities are women when the school has special relevance for women. Examples are Schools of Nursing and Household Science Departments.

No woman has yet become a university president, though Dr. Phyllis Ross of Vancouver is Chancellor and Chairman of the Board of Governors at the University of British Columbia and is the first woman to receive such an appointment in Canada. This is not an academic or administrative position, but it is a mark of distinction and a tribute to Dr. Ross's ability. Dr. Ross is an economist. She was appointed to the Canadian Tariff Board in 1934 and was Chief Economist from 1937 to 1945. During the war she served in the Oils and Fats Administration of the Wartime Prices and Trade Board.

It seems surprising that, in the teaching profession, where there are over twice as many women as men, the majority of school principals, both elementary and secondary are men. One reason for this is that many women teachers do not stay in the profession for long. The turnover among women teachers is much higher that among men.

In private business, women are rarely promoted to the top administrative positions. Commenting on this phenomenon in an article in *Canadian Business* in August, 1960, free-lance journalist Dean Walker said, "The proportion of women in upper management relates neither to the number of women, nor spinsters, nor female Ph.D.'s in our community. Top business control today remains stricly a stag affair."

Even since the article appeared, however, there has been a break-through for women in the banks. The first two women bank managers were appointed by the Bank of Nova Scotia in 1961 when Mrs. Shirley Giles became manager of a Toronto branch and Miss Gladys Marcellus, manager of an Ottawa branch. Speaking on this occasion, J. W. Gibson, general manager of the Bank of Nova Scotia, said that about 55 per cent of the Bank's staff were women in contrast to 1900 when there was only one woman on the entire staff and she was secretary to the general manager. Since 1961 a few other women have been appointed as managers or in other key positions in banks.

When one hears of a woman company manager, it is very often in connection with a family firm. An example is Mrs. Clare Leckie of Winnipeg, president and general manager of the wholesale distribution firm of Robinson, Little and Company Limited. This is said to be the largest Canadian-owned company of its kind. Its operations extend throughout the western provinces. The firm was left to Mrs. Leckie in trust on the death of her husband in 1962.

It seems clear from the foregoing that while some women have climbed the ladder to the top rung of their business or profession, relatively few have done so in comparison with men in the same fields. Why is this so?

It has been suggested by some observers that traditional ideas concerning the proper roles of men and women militate against the acceptance of women as directors or managers, especially over men. A common view also is that women are less successful that men as administrators as they are said to be more emotional and less objective in their relations to others. Another explanation offered is that most women are inhibited in the drive to success by not being as single-minded in pursuit of a career as men are. In their teens and twenties most girls look forward to marriage. If they do marry, their interest is probably concentrated for fifteen or twenty years on raising their families. In the meantime they may forget the knowledge and skills they once had. On the other hand if they do go out to work in this period they are not likely to have the energy or ambition required to assume positions of great responsibility.

Women who do not marry are more likely to give their jobs top priority, especially after

thirty. But long before thirty, their male counterparts may be well on their way to the top.

Public Life

Some women find an outlet in public life. We are thinking here of elected or honorary positions as distinct from regular employment. School boards, municipal councils, provincial legislatures, the House of Commons and the Senate offer scope for valuable service to the community and present a challenge to women with a flair for public life.

It is often said that women are particularly fitted for service in the interest of children so it is not suprising to discover that there are more women acting as school trustees or members of boards of education, than in any other elected capacity. Municipal councils also have a fair share of women aldermen, councillors and controllers. A similar development is apparent in Indian band councils. At present there are 125 women councillors and few women chefs of Indian bands.

Every year a few women are elected mayor of their city or reeve of the municipality. There can be little doubt that the most famous mayor in Canada is Miss Charlotte Whitton of Ottawa, who, after serving three consecutive terms from 1951 to 1956, was re-elected in 1960 and is still in office.

In the House of Commons at Ottawa there are six women out of a total of 265 Members of Parliament. The proportion is lower in provincial legislatures where ten women members among the 586 M.L.A.'s sit in the legislatures. This does not mean, however, that there is one woman member to a province. The figures are two each in Alberta, Manitoba and Saskatchewan, and one each in British Columbia, Ontario, Quebec and Nova Scotia. Canadian women have had the right to vote in federal elections since 1918 and the right to sit in Parliament since 1919. Manitoba was the first province to grant full political privileges to women within its boundaries but Alberta was actually the first to elect women to the legislature. This occured in 1917 when Mrs. L. M. McKinney and Miss Roberta Macadams became the first women M.L.A.'s.

Perhaps no woman Member of Parliament has attracted the attention of the first to win a federal election — Miss Agnes Macphail of Grey County, Ontario, who was elected in 1921. and retained her seat for nineteen years. With her sharp wit and handsome bearing, Miss Macphail became a well known national figure. She was particularly noted for her work in prison reform.

For fourteen years Miss Macphail was the only woman in the House and in the forty-odd years since her election only fifteen women besides herself have become Members of Parliament.

It was not until 1957 that a woman was appointed to the Federal Cabinet. The honour went to Mrs. Ellen Fairclough who became in turn, Secretary of State, Minister of Citizenship and Immigration, and finally Postmaster General. At present, Hon. Judy LaMarsh, Minister of National Health and Welfare, is the only woman in the Cabinet.

In provincial Cabinets, there are two women, Hon. Ethel Wilson, Minister without Portfolio in Alberta, and Hon. Claire Kirkland-Casgrain, Minister of Transport in Quebec. Mrs. Kirkland-Casgrain came to the fore as the sponsor of Bill 16, an act to improve the legal status and rights of married women in the province.

(To be continued)

PROMIN'S ARTICLE ON STEINBACK IN LITERARY JOURNAL

"BOOKS ABROAD" — an international literary quarterly published by the University of Oklahoma Press in Norman, USA., brought the following review of the article of Mrs. O. Woycenko. *John Steinbeck and Ukraine.* (Offprint: Promin. No. 5) Winnipeg. 1963.

"The author analyzes passages from John Steinbeck's book *A Russian Journal* (Viking Press. 1948) relating to postwar Ukraine, its revival in the Forties and literary circles of that time. To our knowledge, it is the first critical account of the impressions of Steinbeck on Ukraine written by a Ukrainian critic. It is no wonder that here and there some factual errors of the present Nobel Prize holder with regard to Ukrainian culture are corrected, e.g., his statement that "many Ukrainian words, particularly farm words, are the same as in Hungarian" (?!). In concluding her analysis Woycenko states: "There is no doubt Mr. Steinbeck caught the undying spirit of these courageous and industrious people, and justly portrayed them in his most unusual and fascinating book. And when in 1962 Steinbeck was awarded the Nobel Prize for his whole literary output, perhaps the book under review with its chapters on Ukraine contributed to this high literary distinction."

І. Боднарчук

В НАДВЕЧІР'Я

На розі вулиці ім. Леніна, біля скирти газет наваленої каменем, стояла літня жінка. В чоловічих черевиках, у довгому плащі, підперезана мотузком, обліплена снігом, вигукувала: — „Правда! Правда! Купуйте Правду! Купуйте Московську Правду!"... На чорних ліхтарях кучерявився іней. Вітер з дахів метав снігом, кидав у заулки сірими шинелями; зачепившись за ріг вулиці — сичав, пирскав в очі снігом, скавулів, то приземлювався, то знімався на верхи.

Оподаль жінки, підперезаної мотузком, зупинився якийсь молодик. Із зовнішнього вигляду пізнати було, що він нетутешній. Він уже був пройшов два квартали, а тоді щось нагадав й вернувся. Постать підперезана мотузкою нагадувала йому якусь близькість. Час у нього був обмежений. Від туристичної групи не можна було відставати. Але як дуже хотілось йому тепер, — по двадцятьох роках розстання з рідним містом, обігти ці вулиці, набити ноги цими порепаними хідниками, йти в заметіль і відшукувати сліди загубленої тут молодості. А тут ця постать — знайомий голос. Хто ж це може бути? І раптом згадалось: — Ах, так! Та це ж вона! Моя вчителька. Вчителька з дитячих літ!

Стояв загрузши в сніг, не зводячи очей із неї. Отож і була чутка, що вона перебула важке заслання, повернулась до рідного міста й доживає тут у крайніх злиднях. Ледве впізнав її. Час двадцятьох років узяв обрії в нові перстені й поклав на її обличчя свіжу мережу доріг.

В найранній юності подружилась вона з малятами. За працею в школі й ніколи було їй подумати про власне щастя — родинне життя. Залишилась осиротілою — старою дівицею. І згадалась школа над Вертепом в яблуневому саду, її материнське піклування. „При виході з кляси вона так дбайливо нас загортала: дівчаток у хустки завивала, а хлопцям шапочки на вуха натягала, щоб не померзли. Це ж вона на дорогу в життя нам пісеньку подарувала: „Крилець, крилець сокола дай! Полечу злину в рідний край!" О, чим віддячитись за розпанахану в душі іскорку, що жевріє любов'ю до світу й людей. Без цього, здається мені, я був би злочинцем, а світ для мене тюрмою. Зустрінутись з нею, пригадати їй себе..."

Пошукався по кишенях. У торбі в нього була ще хустка — приготовив був для сестри, з якою й не бачився. Ще зняв з руки годинник, з шиї ланцюжок із золотим хрестиком. Розглянувся. Використавши нагоду, як люди проглотились, підбіг. Зняв з голови шапку, заков'язлі руки стиснув у теплих долонях.

— Пізнаєте? Я Юрко, ваш учень!.. Юрко з над Вертепа!.. Голос виношений на дорогах чужини, добутий десь із серця глибини, крильми злопотів на білих дахах. Гіллячка струснула на відкриту голову жменьку срібного інею й на заков'язлі руки впали дві теплі сльозинки.

Вулицями гасають вітри. Потонули у славі минулого замріяні доми. Десь від сумерків із заулку крокує тиша. Жінка підперезана мотузком вернулась у свій підвал. Підкидала у грубку „Московську Правду" й загрівала заков'язлі руки.

— Це він — Юрчик з-над Вертепа. Той, що з молодшою сестричкою ніби з наплечником носився. Приходив у школу все спізнений. Вибачався, що випасав зраня корову в рові. Пострижений на карби, в полатаних штанцях, а ноги наколені стернями, аж порепані. Усе усміхнений. Це такий мій Юрчик!

І вона почула, як рипнули двері й увійшли у підвал її діти — громадка давніх дітей. Вони дотикаючись ніжними пальчиками, завивали її в шальонові хустки, взували в шаврові чобітки. Обступали її й дихали теплотою на неї.

— О, діти, мої діти! — На розпечену грубку скапували сльози.

Лариса Мурович

ПОСІЄМО ЩЕ РАЗ!

Пшеничне зерно ми сіяли рано,
Як сонце сходило, наче весняно,
І вірили, що у священну мить,
Те зерно закільчиться й буде жить.

Як рясно пагони вкрили долину,
То їх живила земля без упину,
Аж там несподіваний і смалкий
Мороз уночі похилив ростки.

Але лишилась одна стеблина,
Тієї ниви — мала дитина,
Що гінко росла й її колосок
Гойдався, немов золотий дзвінок.

Ми позбирали із нього насіння,
Бо в зернах віри нової проміння, —
Хоч доля лукава глузує з нас,
Ще раз їх посіємо — в слушний час!

ЖМУТОК СПОГАДІВ ПРО АННУ ТЕТЕНИЧ

Ст. Кетеринс.

Добрі діла, особливо посвята і труд для свого народу ніколи не вмирають. Не вмирають в серці друзів і ті, які відійшли від нас в безповоротну дорогу. В м. лютім припадає друга річниця смерті ніколи незабутої, тихої народної працівниці, Анни Титенич, близької приятельки і людини великого серця.

Ще так недавно ми сходилися на збори жін. т-ва, обговорювали ріжні справи, як льокальні, так і ділянки освітної праці. Разом журились ми церковними справами, про молодь, рідну і недільну школи. В Ст. Кетеринс не так давно ми започаткували громаду Української Православної Церкви. Спочатку Відправи відбулась в церковній залі і тому всі наші бажання були звернені на побудову храму Божого. Всі наші прибутки ми передавали до головної каси громади, щоб якнайскорше приступити до будови церкви.

З появою журнала „Промінь", Анна Титенич, як тодішня голова, закликала всіх нас, щоб кожна членкиня обов'язково принумерувала собі журнал, читала його. Бо лише читаючи свій журнал, ми зможемо краще вести свою працю, більше знати і розуміти своє завдання. Розвиток Союзу буде сильний, як централя Союзу Українок буде мати повну кооперацію від своїх відділів, буде залежати від друкованого слова, від того, оскільки членки будуть читати свій журнал „Промінь". І тому нам всім треба помагати, щоб журнал вдержати при житті, так як роблять інші народи. Це були кличі Анни Титенич, льояльної членки організації Союзу.

Пізнавши ближче Анну Титенич, я подивляла її енергію. Не було такої ділянки, перед якою вона би завагалась. Вона працювала сама й інших кликала до праці. Були часи, коли в нашій громаді заходили зміни із священиками, або не було диригента в громаді, то Анна Титенич брала на себе обовязок і при помочі освітнього комітету влаштувала свято-роковини Лесі Українки й інші. Було підготовить кілька народніх пісень, реферат, деклямації а опісля чайне прийняття — і свято відбулось. Вона було й мене підбадьорує: „Не журіться, я потягну з одного кінця сопраном, ви альтом з другого, а середина піде"... І так було у нас і всі вдоволені. А прибутки з імпрез йшли на добрі народні потреби.

У Анни був незвичайний талант до народного ручного мистецтва — українські вишивки виходили з під її рук в чистих народніх мотивах та й чудові візерунки виходили в неї на писанках. І радо учила вона нас свого уміння. Бажала передати те знання молодшому поколінню.

Вона вірила що лише зорганізоване жіноцтво, матері, можуть продовжувати ту працю і на цій землі канадійській передавати молодшому поколінню.

І от не стало серед нас тієї працьовитої пчілки, тої іскри живої, що запалювала в наших серцях любов до свого рідного. Її праця була відома по цілій Канаді. Була вона люблена всіма і всюди. В Реджайні, де провела чимало років свого трудолюбивого життя, була шанована між членством жін. т-ва, довгі роки працювала там у відділі, брала участь в житті громадськім м. Реджайни та полишила там багато добрих діл і багато вірних друзів.

Хай цих кілька рядків спогаду про неї будуть доказом нашої любові та оцінки її трудів, щоб і ми могли йти тими слідами, продовжувати почату нею працю. А це напевно буде для неї найвищою нагородою. Память її серед нас хай завжди живе блискучим прикладом, і що добрі діла житимуть вічно.

Ю. Нема

ГАННА ШЕРЕЙ У МОНТРЕАЛІ

Рік 1964 був обильний на концерти та театральні вистави в Монтреалі. Після відзначення 150-ліття народження Т. Шевченка великим концертом в залі нового театру "Place des Arts", наша громада почала більше цікавитися мистецьким життям. Були успішні виступи. співачки Галини Андреадіс і М. Понеділка, ансамблю „Веселий Львів", театру „Заграва" з Торонта, хору СУМ „Прометей" з Торонта, мистецький вечір влаштований Літ.-Мистецьким Клюбом з виступом піяністки Люби Жук, скрипаля Рудницького О. і челью І. Жука та проф. Олекси Повстенка з цікавою доповіддю про „Золотоверхий Київ з продовж віків".

За цими цікавими виступами, дня 13 грудня, 1964 р. в залі УНО відбувся концерт відомої співачки Ганни Шерей за участю акомпаніяторки Зої Почаївської та артистів Б. Дніпрового, Е. Чайки та С. Дунаєвського. Концерт влаштувало Жін. Товариство відділ Союзу ім. Лесі Українки при Церкві св. Покрови в Монтреалі. В суботу, 12 грудня відбулося інтерв'ю з Ганною Шерей в українській радіопрограмі п. Євгена Орищука „Говорить Монтреаль". Інтерв'ю перевела голова жін. товариства Віра Канарейська. Концерт Ганни Шерей відкрила теплим привітанням учасників В. Канарейська і передала ведення концерту конферансье артистові Б. Дніпровому. Співачка Ганна Шерей виконала ряд пісень як: арія Матері з опери „Тарас Бульба" — Лисенка, „Гопак" — Мусорського, „Верба" — Фоменка, народні пісні в оборбці М. Лисенка, „Не співайте мені цеї пісні" до слів Л. Українки, пісні про Київ, про Львів, і багато інших. Виконання настільки було високомистецьке і гарне, що публика була захоплена і вимагала все повторень та нових пісень. До великого успіху причинялася і піяністка Зоя Почаївська своїм вмілим акомпаніяментом. За програмою виступили також артисти Б. Дніпровий та С. Дунаєвський, розвеселюючи слухачів до сміху і сліз своїм гумором і сатирою, а артистка Євгенія Чайка по мистецьки виконала свій власний твір-новелю під заголовком „У Різдвяну ніч", яким полонила публіку як змістом так і формою, показуючи свій великий артистичний талант. Спонтанні оплески артистам були оцінкою їх виступів. Зокрема Ганна Шерей і піяністка З. Почаївська були нагороджені чудовими квітами. Після концерту, жін. товариство влаштувало прийняття в залі церкви св. Покрови для співачки Ганни Шерей та артистів, в якім взяло участь біля 50 осіб. Вечір проходив в милій дружній атмосфері. Було багато привітів, а саме: голови жін. товариства В. Канарейської, гол. громади св. Покрови В. Сойка, настоятеля о. О. Костюка, гол. громади Собору св. Софії інж. В. Дмитрука, від КУК-у. проф. А. Степового та інших. З подякою виступали Б. Дніпровий та Євгенія Чайка. Цікавим було слово Ганни Шерей — спомини з дитячих років про першу участь її у співах церковного хору. Концерт пройшов успішно і враження залишилося найкращою згадкою у монтреальців. Організаторам паням: В. Канарейській, А. Поліщук та всім, що з ними співпрацювали, належиться повне признання за влаштування такого гарного концерту.

М. Степова.

Молодші відділи СУМК

(Доповідь виголошена на пров. з'їзді в Едмонтоні)

В моїй сьогоднішній доповіді про молодші відділи СУМК я хочу підкреслити деякі головні моменти, над якими ми повинні застановитися. І так перший з них, — належно зрозуміти суть самого слова молодь, підлітки, або наш доріст. Коли належно окреслимо, що саме таке молодь, тоді підійдемо до другого питання, а саме: як ми можемо допомогти нашій молоді в їх праці.

Отже спинимось над першим моментом — зрозуміння самого слова „молодь". Тут я маю на увазі молодь від 12 до 15 років життя. Один розумний чоловік висловився про молодь так: „Молодь це енергія, що у вічному русі". В молоді дійсно криється багато енергії. Ця енергія проявляється у різних ділянках активности. Молодь засадничо має ті самі вимоги й ті самі потреби, чи вона знаходиться у великому місті, чи в меншому, чи на околицях. Ця енергія може набирати позитивних виявів, або негативних, залежно від обставин, а також від нагляду та деректив старших.

Ми мусимо зрозуміти, що молодь переживає важкі моменти, вона частинно перебуває в світі реальної, а часом і сірої дійсности, а частинно у світі мрій-фантазій, тобто в світі улюбленої казки, де все здійснюється, де панує вічне щастя. І ми побачимо, що саме тут молодь попадає в конфлікти тому, що реальний світ і світ мрії-фантазії тяжко в той самий час погодити. З одної сторони реальний світ ставить свої вимоги за збереження самого життя та привязує до кожноденних обовязків. З другого боку світ мрій-фантазій звільняє молодь від всяких життєвих обовязків та в уяві забезпечує найкращий для них стан. У світі уявимрій, підліток може в одній хвилині зайняти становище самого князя, чи коли дівчина, бути королевою з усією їм належною прислугою. У світі мрій та уяви вони не потребують турбуватись працею, щоб заробляти на щоденний хліб. З другої сторони, у реальному світі, молодь бачить, що все довкола неї лежить в руках старших, дорослих. І щоб задоволити своє внутрішнє бажання, молодь часто творить собі, так звані, „Сікрет сосаєтіс" (тайні товариства), де вони можуть керувати і полагоджувати усі свої справи так, як це роблять дорослі. При цьому молодь часто витворює свій власний стиль розмов і спосіб, яким вони між собою розмовляють. В даній групі витворюється певна етика, якої вони строго додержуються, а також витворюється певне почуття приналежности до ґрупи, замилування до вибраної собі музики, танків. І через те реальний світ, в якім живуть дорослі, стає для них чужим і далеким. Ми ж є свідками таких явищ як „Бітники", „Бітелз", а найновіщі „Ровлінґ-стонз". Це все є потребою виладувати з себе замкнену енергію, якої молодь не мала нагоди зужити в іншій, позитивній ділянці життя.

Приходимо до питання: Як ми можемо допомогти нашій молоді в їхньому організованому життю і праці. Ми бачимо з усього сказаного, що внутрішнє бажання молоді є належати до своєї організації. Ми завважуємо й те, що наша українська молодь, маючи багато енергії, бажає виявляти свою активність. І коли ми не підемо нашій молоді назустріч, не дамо їй відповідного їх вікові зайняття, не дамо їй своєї організації, то така молодь може нанести собі, своїм батька багато небажаного.

Ми є свідками того, що добре вихована українська молодь, запевняє нам світле майбутнє, вона стоятиме тоді при своєму народові, житиме його інтересами, шануватиме свої звичаї та вивчатиме свою культуру. Добре вихована українська молодь буде також взірцевими горожанами Канади в майбутньому. Програма організації СУМК забезпечує таке виховання нашій молоді. І тому нашим обовязком є подбати, щоб у кожній місцевості, де лише є відділ Союзу Українок Канади, щоб там був також Молодший відділ СУМК.

Для належного виховання молоді в організації потрібно мати ідейний провід. Віримо, що в кожній місцевости знайдуться відповідні особи, які зможуть повести працю у молодших відділах СУМК. З досвіду знаємо, що праця найкраще поступає в тих відділах, де провідники молоді працюють з посвятою і замилуванням. Людина, яка займає місце провідника, чи провідниці з примусу, не зможе багато допомогти. Коли у відділі працює провідник з любовю до молоді, то молодь відчуває прихильність до себе. Там тоді панує родинна атмосфера і близькість між провідником і молоддю. Молодь йде туди, де вона себе добре почуває, вона не толерує „строгого диктатора", який на кожнім засіданні трубить згори свої прикази. Такий провідник забуває, що має до діла з ніжною молоддю, а не військовими рекрутами.

З другої знов сторони, молодь не буде мати пошани і до провідника, який не вміє затримати у відділі належну дисципліну та добрий порядок. Кожний провідник, мусить памя-

СКЛАД ПРОВ. ЕКЗЕКУТИВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК НА БРІТІШ КОЛЮМБІЮ

Пані П. Клюкевич, голова пров. екзекутиви Союзу в Брітиш Колюмбії.

Пані Д. Масцюх, уступивша голова пров. екзекутиви Союзу в Б. К.

На останньому Провінціяльному З'їзді Союзу Українок Канади, який відбувся спільно із З'їздом ТУС. в днях 10 і 11 жовтня, 1964 року у Ванкувері, до заряду провінціяльної екзекутиви Союзу Українок Канади увійшли такі пані: Д. Масцюх — уступивша голова, П. Клюкевич — голова, М. Вакалюк 1-ша заступниця голови, С. Ясенчук — 2-га заступниця голови, Демйон — рекордова секретарка, добр. О. Мороз — заступниця рекорд. секретарки, добр. О. Сацевич — кореспонд. секретарка, В. Маскаль — касієрка, М. Савіцька — організаторка, А. Лазарович — референтка мистецтва і музею, Є. Єленяк — референтка культурно-освітня, М. Гошко — референтка „Променя", М. Антонішко — добродійної праці, А. Бойчук — здоров'я, Л. Кут — канадійських консументів, Г. Токарик — горожанства, М. Паланич фундації ім. Н. Кобринської, Н. Воробець — цивільної оборони, О. Дзюбенко — Молодшого СУМК. Контрольна комісія: Р. Лебедович, Д. Шевчук і Круліцька.

На цьому ж з'їзді була винесена наступна резолюція: Тому, що Союз Українок Канади має під своєю опікою молодший СУМК, З'їзд вносить, щоб Провінціяльна Екзекутива СУК розслідила можливості організування дитячих садків відділами Союзу при церковних громадах під наглядом отців парохів. **О. Сацевич,** кор. секр.

тати, що він для молоді є постійним приміром, не тільки в організації, але й поза нею.

Щоб належно проводити працю з молодшими відділами СУМК, то треба також мати належне приміщення для сходин та праці. На жаль, ця частина ще в багатьох місцевостях є великою проблемою. Про такі приміщення треба подбати і належно їх умеблювати. Не можна сподіватися, що наша молодь буде добре почуватись в пивниці під церквою, чи деінде між голими стінами. Це повинно бути нашим обов'язком, щоб наші діти мали відповідне місце в громадському будинку, гарно умебльоване і прибране, огріте і належно освітлене. Немає гіршого ефекту на душу дитини, як темна, неосвітлена кімната, яка пригноблює і старшу людину. Стіни такого приміщення повинні бути помальовані, на стінах повинні бути ікони, образи, емблем СУМК, мапа України, портрети видатних осіб церковного і історично-державного життя.

В багатьох місцевостях організуванням молодших СУМК займаються відділи Союзу Українок Канади. Треба, щоб це було у кожній місцевості. Централя Союзу Українок Канади видала спеціяльну програму для молодших відділів СУМК. і вислала їх до відділів жіночих товариств з вказівками та інформаціями.

Молодь, це наша будучність, це наша дорастаюча ґенерація, що має зайняти важливе місце у суспільстві. Тож посвятім для неї наш час і наш труд і тоді з чистим серцем можемо сказати, що ми сповнили наш обовязок, який доручив нам сам Бог і наш український народ.

Ю. Лучак.

У 5-річчя „Променя"

ПОТРЕБУЄМО...

Рік пятиліття „Променя" мусить стати роком його фінансової підбудови. Добігає 40 років діяльности нашої організації і ми були піонерами громадського руху серед українського жіноцтва. Ми були ті, що давали великі жертви на ріжні наші установи, Інститути, Церкву, Народні Доми, Просвіти. Хай же цей рік 5-ліття буде роком журнала „Промінь". Коли б кожний відділ Союзу Українок дав половину свого річного доходу на журнал в його 5-ліття, то він був би заобезпечений на довгі роки. Але журнал просить багато менше як половини доходу.

Через цілих 5 останніх років, від часу його першого числа, журнал боровся з фінансовими труднощами, йшла боротьба за кожне його число. Чи мусимо так далі недомагати? Наша редакція недоплачена, не маємо фондів на оплату гонорарів фахових дописувачів. Будує редакція бібліотеку „Променя" з необхідних наукових публікацій — енциклопедії, література та інше. І лише спільними зусиллями ми зможемо дуже легко осягнути бажану ціль. В деяких відділах вже почалась праця — поорганізовано спеціяльні комітети, які плянують імпрези, інші переводять збірки, колектують передплати та приєднують нових передплатників.

На цім місці подаємо плян як скріпити фінансову базу журнала спільними зусиллями:
Потрібно —

50 відділів Союзу, що зложать по $100.00
50 відділів Союзу, що зложать по 50.00

Потрібно —

20 пань, що зложать по 25.00
25 пань, що зложать по 10.00
100 пань, що зложать по..... 5.00
100 пань, що зложать по 2.00

З пожертв — з родинних хронік, і ін. все зачисляємо на ювіл. фонд.

Віримо, що таким способом, без великих зусиль, зробимо велику працю — заобезпечимо наш журнал, його існування і дамо йому кращу можливість розвитку.

Виказ ювілейних пожертв:

Відділ ім. св. Ольги, Вегревил, Алта. — $13.00
Пані А. Григорчук, Етелберт, Ман. — 10.00
Добр. Л. Слюзар, Монтреал — 10.00
Пані Віра Ворскло — Торонто — 7.00
Пані Стефанія Яхимець — Виловдейл (Торонто) — 5.00
Пан Лукія Голубіцька — Едмонтон — 5.00
Пані Емілія Пронюк — Едмонтон — 5.00
Пані Марія Гумчак — Монтреал — 5.00
Пан Іван Дорош (з похорону бл. п. Куйти) Єлов Крік — 5.00
Прот. Юрій Цукорник, Торонто — 5.00
Пані Ольга Семенюк — Емесбург — 5.00
Пані Олена Шевчук — Вишарт — 5.00
Пані Катерина Ксьондзина, Ст. Алберт, Алта — 3.00
Пані Анастасія Бабляк, Монтреал — 2.50
Пані Вікторія Щербій, Едмонтон — 2.00
Пані Текля Кравчук, Елфрос, Саск. — 2.00
Пані В. Катеринич, Саскатун — 2.00
Пані Г. Влад, Вінніпег — 2.00
Пані Д. Стефин, Бімзвил, Онт. — 2.00
Пані Н. Ґондзьола, Канора, Саск. — 2.00

Пані Марія Руснак з Едмонтону прислала 8 передплат і ювіл. фонд на імя, які понижче подаємо:

Пані Надія Володко, Горен, Алта. — 2.00
Пані Ліда Левнюк, Горен, Алта. — 2.00
Пані Ольга Володко, Сіба Біч, Алта. — 2.00
Пані Л. Ґарднер, Сонденс, Алта. — 2.00
Пані Віра Шагада, Оновей, Алта. — 2.00
Пані А. Самборська, Роркфорт Бридж, Алта. — 2.00
Пані Ніна Володко, Едмонтон, Алта. — 2.00
Пані Марія Руснак, Едмонтон, Алта. — 2.00

Прес. фонд по $1.50: П. Кузик — Іннісфрі, Алта, С. Мриглод — Калмар, Алта, Розалія Борса, Саскатун, Е. Рудевська — Саскатун, А. Вікарчук — Монтреал, А. Гарасим — Форт Вілліям, Т. Ткачик — Принс Алберт, І. Хомяк — Вінніпег, Р. Г. Кларк-Кингстон, О. Мишковичь — Давнсвю, Онт., М. Юрків — Вінніпег, С. Семенів — Саскатун, А. Шевців — Едмонтон, М. Туртяк — Ґримсбі, Онт., А. Коропецька й А. Романко — Торонто, А. Катрусяк — Саскатун, К. Корній — Дніпер, Саск., М. Фіщук — Гемилтон, А. Кіпибіда — Монтреал, М. Скоренька — Виндзор, Л. Мулевич — Торонто.

Поправка: В числі 2, між виказом ювіл. фонду було подано відділ у Ґлеслин ім. О. Кобилянської. Має бути відділ ім. О. Басарабової в Ґлеслин — $10.00

Хто при праці журнала у його 5-ліття

Ювілейна кампанія за новими передплатниками „Променя" вже дала добрий початок. Маємо 63 нових передплатниць. В місцевостях працюють і референтки і поодинокі членки та передплатниці. В попереднім числі журнала, на ст. 24 ми проголосили індивідуальні нагороди за певне число здобутих передплат. Нагороди повторюємо:

За 3 нових передплат — книжка „Три сильветки" — про трьох найвизначніших письменниць України, проф. Л. Білецький; за 6 нових передплат — книжка „Українська жінка в хореографії" — авторка Марія Пастернакова; за 10 нових передплат — „Чверть століття на громадській ниві", історія Союзу Українок Канади; за 15 нових передплат — „Українські народні ви-

шивки і стіби", в англійській мові — авторка Анастас. Рурик; за 20 нових передплат — „Літопис Українського Життя в Канаді" том 1 і 2-ий, авторка Ольга Войценко. Найвища нагорода за найбільше число придбаних передплат — особі, або відділу буде вручена на з'їзді в Торонто, й яку проголосимо в наступнім числі. Для нових передплатників можете жадати чисел від 1-го січня ц. р., яких маємо невелику скількість.

До цієї кампанії кличемо все наше членство, відділи, читачок. Це один з важливих проєктів нашої організації в цім році — придбати 500 нових передплатниць. Проголошуємо виказ осіб, що працюють в кампанії і що придбали нових передплатників. Віримо, що ці числа будуть зростати. До кожного нового проголошення будемо додавати здобуте число передплатників з попередніх чисел цієї компанії. Нагороди будемо виплачувати по відбутім головнім з'їзді Союзу Українок Канади.

Пані Марія Квас — Торонто, Онт. —	7
Пані К. Міськів — Едмонтон —	6
Пані Гафія Личак — Мирнам, Алта. —	4
Пані С. Степанюк — Лондон, Онт. —	4
Пані Марія Ситко — Вадіна, Саск. —	3
Пані Анна Буй — Глеслин, Саск. —	2
Пані Ольга Кух — Ошава, Онт. —	2
Пані К. Корній — Дніпер, Саск. —	2
Пані Д. Голота — Торонто —	1
Пані П. Стадник — Ст. Пієр, Ман. —	1
Пані О. Лукомська — Едмонтон —	1
Пані К. Зінык — Редвей, Алта. —	1
Пані Н. Дзьоба — Риджвил, Ман. —	1
Пані А. Москалик — Вінніпеґ —	1
Пані Т. Василенко — Томсон, Ман. —	1
Пані В. Марадин — Транскона, Ман. —	1
Пані Г. Тарнопольська — Гронлид, Саск. —	1
Пані Анна Бельбас — Росборн, Ман. —	1
Пані М. Горин — Агесис, Б. К. —	1
Пані Р. Пелешок — Мензі, Ман. —	1
Пані П. Матієшин — Овкборн, Ман. —	1
Пані А. Боєчко — Едмонтон —	1
Пані Г. Лучак — Вернон, Б. К. —	1
Пані М. Зайців — Вінніпеґ —	1
Пані П. Архутич — Содорі, Онт. —	1
Пані Ю. Материн — Торонто —	1
Пані Ольга Бишоп — Ніягара Фалс —	1
Пані Д. Котелко — Ворен, Ман. —	1
Пані А. Колісник — Монтреал —	1
Пані Т. Романюк — Сарто, Ман. —	1
Пані Марцеля Кипран — Канора, Саск. —	1
Пані В. Мельник — Ендру, Алта. —	1
А. І. Дорош — Єлов Крік, Саск. —	1
Пані С. Копельчук — Канора, Саск. —	1
Пані М. Іванець — Брентфорд, Онт. —	1
Добр. К. Бублик — Кемсек, Саск. —	1
о. Т. Міненко — Ізлингтон, Онт. —	1
о. О. Кравченко — Н. Бетлфорд, Саск. —	1
Пан В. Перепелюк — Флин Флон, Ман. —	1
Пані І. П. Світик — Келгері, Алта. —	1
Пані К. Ксянзина — Ст. Альберт, Алта. —	1

З РІЧНИХ ЗБОРІВ ПРОВІНЦ. ЖІНОЧОЇ

Зам. редакції: Цей короткий репортаж пані Марії Іванець, яка була делеґаткою Провінц. Екзекутиви Союзу Українок Східної Канади на річні збори у Кінґстон, поміщуємо з деякими припізненнями. На це склались певні обставини, за що просимо вибачення в зацікавлених.

Річні чергові збори Провінціяльної Жіночої Ради Онтеріо відбулись 12-14 травня 1964 р. в Кінґстон, Онт. в приміщенні Квінс університеті. На ці збори з'їхалося з різних частин провінції Онтеріо 125 делеґаток від Льокальних Жіночих Рад і сфедерованих організацій Ради.

Першого дня зборів, у вівторок, по обіді відбулись наради членів екзекутиви, регістрація та прийняття, яке улаштувала для гостей Льокальна Жіноча Рада в Кінґстон. Другого дня, в середу, 13-го травня, по відбутих формальностях вибору президії, різних комісій, почалась програма нарад. Організація Канадійської Національної Жіночої Ради виконує багато праці в різних ділянках життя країни, як: суспільна опіка, гуманітарні проекти, економічні, громадсько-будуючі та інші, маючи на увазі добро своєї країни Канади.

На річних зборах Пров. Жіночої Ради в Кінґстон, багато уваги було присвячено питанню жінок у вязницях, які відбувають кару певним терміном. Це була панелева дискусія, якою керувала панна Ізабела Мекнейл, завідуюча жіночим відділом вязниці у Кінґстоні. Загальна опінія після дискусії було така, що коли б змінити, чи злагіднити деякі закони в певних карних кодексах, вони вийшли б на добро. Треба б, щоб покарані мали більше свободи руху, були діяльними, могли виявити себе в певний спосіб, що вони бажають почати нове життя і хочуть стати корисними горожанами. Інші справи, що були широко обговорені, це питання подруж — дівчини перед 18 роками життя, хлопець перед 21 без дозволу родичів.

В четвер, 14-го травня відбулась знову цікава дискусія під керівництвом панни К. МкФерленд на тему „Громадські услуги". В обширній дискусії виявилось, що велика скількість дуже здібних канадійських жінок стоять осторонь громадського життя. Між ними є такі, що можуть дуже добре промовляти, писати, цікавляться всякого рода мистецтвом, але скромні у своїй персональности, бо не посідають університетських дипльомів, або не займають позицій у яких будь професіях. Треба створювати на місцях такі умовини, щоб таких жінок заохочувати до праці по їх уподобанні. Гостем промовцем під час обіду була проф. Ізабела Леєрд з департаменту психології Квін'с університету в Кінґстон.

Між звітами сфедерованих організацій, звідомлення з діяльности Провінціяльної Екзекутиви Союзу Українок в Східній Канаді та відділів Союзу, здавала Марія Іванець, як делеґатка: З українок була присутна на цих зборах пані М. Пилипюк, гість і пані Гавриш, голова Льокальної Жіночої Ради у Виндзорі.

Каденція головства в Пров. Жіночій Раді є на термін трьох років. Пані В. П. Августайн вибула лише один рік, отже головою вона лишається на слідуючі два роки.

Марія Іванець.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

НАД „КОБЗАРЕМ"

Тихо надворі. Ні вітру, ні хмар.
Сонце сідає вже. Вечір близ-
[зенько
Наша Оленка відкрила „Кобза-
[р"
Вголос читає Тараса Шевчен-
[ка.

Сонце хлюпоче Дніпро вда-
[лині,
Гень під горою принишкла ді-
[брова.
Наче струмочок, дзвенить в
[тишині
Добре і щире Шевченкове сло-
[во.

В. Скоморовський

Оксана Іваненко

МАЛЕНЬКИМ ПРО ВЕЛИКОГО ТАРАСА

Коли я була зовсім малою, отакою, як ви зараз, у нас дома дуже любили співати. Збе-руться після роботи літнім вечором під свято і співають.

Я знала, що завжди наприкінці співатимуть дідові любимі пісні „Реве та стогне" і „Як умру". Дід теж підтягатиме. Я знала всі слова, і хоч не всі вірно вимовляла і розуміла, тоненько і собі співала. І ніхто з мене не сміявся, бо я сиділа у діда на руках або коло нього.

Ми жили далеко від Дніпра, але з самого малку я уявляла собі, який він широкий, могутній, і вночі, під час бурі, реве та стогне і підіймає високі хвилі. А закінчувалась пісня тихо-тихо, і дід завжди трохи піднімав руку, щоб співали тихо, наче вже буря скінчилась і все засинало. Я дуже любила цю пісню.

А коли співали „Як умру",

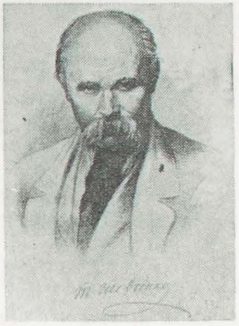

Т. Шевченко

починали її завжди басами — тато, сусід дядько Яша і дорослі хлопці, мені ставало сумно і трохи страшно. Пісню звали „Заповіт". Я не все розуміла в цій пісні, але уявляла високу гору над Дніпром, на ній могилу і звідти ген-ген далеко видно: лани, річки, всі міста і села. І хтось це все бачить, кличе, щоб люди повставали, рвали кайдани, і просить, щоб його згадували.

А коли я стала трошки старшою, я спитала діда:

— А хто це просить?

— Хіба ти не знаєш? — здивувався дід. Йому здавалось, мабуть, якщо я співаю, я вже все розумію і знаю. — Це просить той, хто написав цю пісню, а написав її Тарас Шевченко, наш Кобзар.

Великий портрет Тараса Шевченка висів у нас над столом. Тільки я пам'ятала себе, так уже знала його обличчя. Він немов дивився на мене, завжди уважно, лагідно і сумно.

— Це він написав „Заповіт", і „Реве та стогне", і „Садок вишневий коло хати", і ще багато пісень та віршів, — сказав дід. — Їх люблять, бо він кликав ними людей боротися за волю, щоб не було багатих і бідних, а щоб усі люди жили в мирі і дружбі, спільно працювали.

— А він ще живий? — спитала я. — Адже він писав „Як умру". Може, він ще не помер.

— Ні, — похитав головою дід, — він жив давно, я був тоді зовсім маленький, коли він помер. Але про нього знали всі, хто боровся за волю народу. Недарма його „Заповіт", коли був ще цар, забороняли співати жандарми, бо він сам, Тарас Шевченко, боровся за народ і все своє життя поклав за це.

І дід кілька вечорів підряд роповідав мені про Тараса Шевченка.

**
*

Тече вода з-під явора
Яром на долину.
Пишається над водою
Червона калина

Пишається калинонька,
Явір молодіє,
А кругом їх верболози
Й лози зеленіють.

Тече вода із-за гаю
То попід горою.
Хлюпочуться качаточка
Поміж осокою.

А качечка випливає
З качуром за ними,
Ловить ряску, розмовляє
З дітками своїми.

Тече вода край города
Вода ставом стала.
Прийшло дівча воду брати,
Брало, заспівало.

Т. Шевченко.

ПРОЩАЛЬНИЙ ВЕЧІР

Ґлеслин, Саск.

У вівторок, 16-го червня, 1964-го року, член Громади Св. Ап. Петра і Павла в Ґлеслин, Саск., при допомозі місцевого відділу Союзу Українок Канади, — улаштували прощальний вечерок для свого пароха, Всеч. о. Степана Столярчука й добр. з нагоди їх переїзду на іншу парафію, до Брендон, Ман. Прийняття відбулося в церковній залі в присутності поважного числа вірних.

Прийняття відзначалося гостинною й теплою атмосферою. Крім голови Громади, п. І. Даниліва, слово забирали ще й цілий ряд осіб. Громада, на знак пошани, передала отцеві певний дар, а добродійка була нагороджена корсажем.

Всеч. о. С. Столярчук сердечно подякувавши сказав: „Хоч я звідси від'їзджаю, але духом я буду завжди з вами. То ж жийте в згоді, ми-

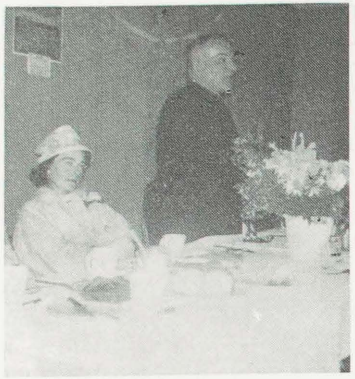

З прощального прийняття в Ґлеслин. За столом промовляє Всеч. о. С. Столярчук, поруч сидить добр. Столярчук

рі, і в християнській любові!" Вечір було закінчено відспіванням „Мно голіттям" Отцеві і Добродійці. Щасти їм Боже на новій парафії!

Відділ Союзу Українок в Ґлеслин

ВШАНУВАЛИ ПАРОХА І ЙОГО РОДИНУ

Ґлеслин, Саск.

В понеділок, 21-го вересня, 1964-го року Українська Православна Громада Св. Ап. Петра і Павла в Ґлеслин, Саск., мала честь вітати в себе свого нового пароха з його першим Богослуженням у цій Громаді. Всеч. о. Олег Кравченко прибув до нашої Норт Бетлфордської округи з Монтреалу, Кве.

По Богослуженні, місцевий відділ Союзу Українок Канади влаштував обід. Церковна заля була заповнена людьми. Від громади, нового пароха і його родину, вітав голова церковного заряду п. І. Данилів, дорученими отцеві певний дар. Від місцевого відділу Союзу Українок Канади вітала голова відділу, пані Анастасія Ґаврилів, обдаровуючи добр. корсажем. Від СУМК привіт склав Богдан Данилів — провідник місцевого відділу.

Отець О. Кравченко, подякувавши за таке щире прийняття, виголосив цікаве слово на тему: „Мир з ближніми — основа християнського співжиття". На кінець, голова заряду п. І. Данилів ще роз побажав всього найкращого новому парохові: здоров'я, успіхів у праці та довгого перебування в цій околиці. За цим слідувало ознайомлення Всеч. о. О. Кравченка зо своїми парафіянами, а

З прийняття улаштованого в честь прибулого пароха в Ґлеслин. За столом промовляє прибулий до громади парох, Всеч. о. О. Кравченко. На знимці зліва сидить добр. Кравченко, з другого боку члени громади.

відтак усі, у веселому й бадьорому настрої, розійшлись домів.

Союз Українок Канади, Ґлеслин

СВЯТО КНИЖКИ

Ґримзбі, Онт.

На сходинах відділу ім. Кн. Ольги, що відбулися 17-го листопада, 1964 року відзначили ми й Свято Книжки. Хоч в церкві було проголошено два рази, на жаль не багато членок явилось на це свято. Та все ж, щоб не розходились з нічим, Т. Дяковська виголосила вступне слово, в якім вказала на користь читання доброї книжки.

Пані Дяковська зробила порівняння — взявши річник „Жіночої Долі" з 1931 року, річник „Жіночого Голосу" з 1938 року, порівнюючи з річником нашого журнала „Промінь".

Коли на рідних землях, видаючи журнал, треба було багато перейти клопотань, побороти перешкод, бо все підлягало цензурі і дуже часто, щоб люди не дізнались правди, цензура лишила білі уступи на чистому папері.

І які ми щасливі у цій вільній країні. Коли б так кожна з нас подумала, беручи в руки „Промінь". Пані Люба Білошенко прочитала з „Променя", „Найбільше зброя", а пані М. Шпитковська прочитала „Тільки відкрийте книжку", авторки Галі Лазарук Гендерсон.

Хоч програма була скромна, але дала багато до думання тим, що були присутні. На слідуюче Свято Книжки віримо, що буде краще.

Присутня.

ПОДВІЙНІ РОКОВИНИ

Мензі, Ман.

Заходами відділу ім. Лесі Українки улаштовано подвійне свято — день Листопадового Зриву і роковини письменниці Ольги Кобилянської, яке відбулось 29 лист. 1964 р. в Народнім Домі.

Наша програма була скромна зате щира, бо зійшлись на свято всі ті, що дорожать своїм рідним, українським. Слідував такий порядок програми: Панахиду по поляглих борцях, що зложили свої буйні голови за волю України відслужив Всеч. о. І. Мельник. Вступне слово сказала пані Розалія Пелешок про значення Листопадового свята. Пані Юзька Друль відчитала коротеньку історію від століть українського народу про нерівну боротьбу з віковічними ворогами — Москвою з одного боку, а Польщею з другого.

Деклямації відчитали слідуючі пані: Михайлина Чвалюк — „Поляглим борцям", Розалія Пелешок — „День Першого Листопада", Мірта Друль — „Вірю", Юзька Друль — „Семенові Петлюрі, вождеві України".

Всеч. о. І. Мельник виголосив обширний реферат про дії визвольних змагань українського народу з ворожої неволі. Реферат був цікавий своїм історичним змістом і на довго лишиться в памяті присутніх. Після реферату відбулась збірка на інвалідів, що принесла 15 дол., які Всеч. о. І. Мельник переслав у належне місце.

В другій частині програми, яка бу-

ла присвячена памяті визначної української письменниці Ольги Кобилянської в роковини її народження, пані Юзька Друль прочитала про життя письменниці та її письменницьку працю, твори якої стали окрасою української літератури.

Відспівачням обидвох гимнів — українського і канадійського було закінчено цю академію. По цім членки т-ва подали учасникам і гостям чай.

Розалія Плешок

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ ПОДРУЖЖЯ П-ВА МІЩЕНКІВ

Ляшін, Кве. Прочитуючи дописи в українській пресі про родинні ювілеї, а часто такі дописи бувають обширні та ще й з фотознимкою, то навіддалі знайомишся з такими ювілятами, та й часто береш приклад з іхнього родинного і громадського життя. Хроніка родинного життя на сторінках часописів служить подякою своїм передплатникам, читачам та й жертводавцям за гроші, якими уможливлюється вихід даного часопису чи журналу.

Пишучи, ось цей короткий допис про 25-літній ювілей подружжя панства Міщенків, варто пригадати, що напротягом майже 15-ти років їхнього життя в м. Ляшін, нам часто доводилося звертатися за пожертвами на національні цілі, як для УНРади, видання „Білих книг" в англійській мові, для Собору св. Симона в Парижі, Бібліотеки ім. С. Петлюри, на пресовий фонд української преси в Европі і Канаді, для сиріт і хворих в Европі та багато інших національного значення потреб. На кожній листі збірок є їхні імена і пожертви. Крім цих збірок панство Міщенки є поважними жертводавцями на українську православну церкву св. Юрія в Ляшін, церкву св. Покрови в Монтреалі, на Колегію св. Андрея у Вінніпезі і т. д. Оце і є отой приклад з родинної хроніки, який може служити іншим. Крім пожертв Олексій Міщенко є фінансовим секретарем у церковнім заряді церкви св. Юрія та диреґує церковним хором, а пані Клавдія є активна у Жіночому Товаритсві ім. св. Княгині Ольги при церкві.

Коли дочка панства Міщенків Надія з чоловіком А. Миколюком та дружби· Олександра Матвіїв і М. Гайдук влаштували цей Ювілей, то велика кількість людей підтримала їх. В суботу, 21 листопада 1964 р. о. настоятель К. Квасницький відслужив Молебень за Ювілятів в церкві св. Юрія, а по Молебні відбулося багатолюдне прийняття в церковній залі. Вечір пройшов у родинному дусі. Були висловлені щирі привітання і поздоровлення о. Касіяном, близкими приятелями та були відчитані привіти від їх друзів з інших міст та бадьорє привітання з Ст. Кетеринс о. Е. Чижів, бувшого їхнього духового пастира ще з Німеччини та Бельгії.

З ініціятиви Я. Ткаченка була проведена збірка на пресовий фонд часопису „Українські Вісті" в Новому Ульмі та жіночоий журнал „Промінь".

Ювілятам бажаємо щасливої долі на дальшій житьовій дорозі, о жертводавцям щире спасибі.

А. Б.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА.

В неділю 27-го грудня 1964-го року в Українському Народному Домі у Смокі Лейк, Алта, відбулося Різдвяне представлення „Вифлиємська Зоря" заходом Української Греко-Православної Громади, в якому брало участь поверх сорок учнів недільної школи.

Перед першою дією 15 малих дітей вбраних на біло, тримаючи кожне букви, які представляли напис „Вифлиємська Зоря". Деклямації до кожної літери написав о. Я. Рибалка, а перед деклямаціями і по них церковний хор, під проводом пані М. Атаманюк, проспівав пару колядок. В першій дії представлення було показано пастухів, які були недалеко містечка Вифлиєму і, яким сповістив ангел про народження Месії. В другій дії було показано палату Ірода і його слуг та прибуття трьох мудреців зі Сходу з запитами про Новонародженого Царя. В третій дії було представлено Вертеп, поклін Новонародженому: пастирів, царів, пастирів з України і українських дітей. На закінчення представлення прибув Святий Миколай з ангелами і по привітанню роздав присутнім дітям подарунки, що їх приготовила громада. Підготовкою програми, а також шиттям костюмів зайнялась добр. Рибалка. Цього року як і минулого, під час різдвяної програми заля Українського Народного Дому була заповнена глядачами, які після кожної дії нагороджували молодих артистів рясними оплесками.

Дивлячись на прекрасне виконання кожної дії і виразні вислови малих дітей українською мовою, ми можемо з певністю дивитися у світлу будучність і нашої організації, яка буде поповнюватися молодими ідейними силами.

Мотрона Лопатинська, секр.

РОКОВИНИ КОМІТЕТУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Ограніzоване жіноцтво Торонта святкувало в днях 7 і 8 листопада 20-ті роковини свого заснування. В комітеті обєдналися всі жіночі організації Канади, без огляду на віровизнання, політичні напрями і практичні цілі. Комітетові присвячує одна спільна ідея — Самостійна Україна, носіями якої є українці в цілому світі. Участь у звеличенні цього свята взяли жінки-представниці від усіх складових частин Відділу Комітету Торонто і громадянство.

В суботу 7 листопада, о год. 3 по полудні, в приміщенні школи при церкві св. Миколая, на вул. Квін, було відкрито виставку українського народного мистецтва.

Виставку відкрила голова Відділу, пані інж. Леоніда Вертипорох промовою, в якій підкреслила, що українська вишивка є яскравим виявом української культури, стремління до краси... Це є спадщина нашої Батьківщини, яка нерозривно вяже нас з Рідним Краєм і яку мусимо переказати нашим дітям.

8 листопада, в залі під церквою св. Миколая, о годині 4 по полудні відбулося чайне прийняття з концертовою програмою. За головним столом засідали бувші голови Комітету, за часів його існування, на чолі з діючою головою Відділу, пані Л. Вертипорох, а також голова Т-ва Педагогів, пан Я. Козловський, голова Обєднання Українців Католиків, д-р Кушпета і голова НТШ — проф. д-р Є. Вертипорох. До цього столу запрошено також пань: І. Бригідер, від централі ЛУКЖ і М. Солонинку — від ОЖЛВ і пані Н. Романко — від Тризубу.

По відкритті зібрання, вступне слово виголосила перша голова-засновниця Комітету Українок Канади, а тепер перша заступниця голови Союзу Українок Канади, пані Калина Сакалюк.

По цім, пані Ніна Тарновецька від-

Перший ряд зліва направо сидять пані: С. Проців, К. Сакалюк, інж. Л. Вертипорох — голова, С. Савчук, О. Ковбель-Карманін. Другий ряд: Г. Мазуренко, д-р В. Кос і д-р З. Плітас.

співала „Надії" Лопатинського і „Старий Юра" Гашлера, в супроводі пані С. Жовнір-Клос.

Святкову доповідь виголосила пані С. Савчук, голова ОУК і довголітня голова жін. КУК в Торонто. Пані Савчук перевела докладний перегляд діяльности Комітету за його 20-літне існування, підкреслила здобутки і об'єктивно відмітила „світла і тіні" на його шляху.

Панна Ірина Тершаковець відіграла на піяно „Рондо капріччіозо" Мендельсона і „Гуцульську токкату" — Кос Анатольського.

Відбулась церемонія відзначення бувших голів Комітету пані: К. Сакалюк, С. Савчук, Кобель-Карманін, д-р Кос, Проців, д-р Плітас і теперішню голову інж. Вертипорох.

Голова КУК д-р Йосип Бойко привітав організоване жіноцтво.

По блискучій промові голови КУК, пані: Тарновецька і Валько відспівали дует „Берізка" Козака.

Голова Л. Вертипорох заключним словом доповнила попередніх промовців, подаючи перелік біжучої праці й оповіла про навязання звязків з англомовними організаціями.

Вокальне тріо „Сестри Дубляниці" завершило цей вечір відспіванням двох народніх пісень в чудовій інтерпретації „Де срібнолентий Сян пливе" і „Ой жаль мі тя, моя страна". Всі три сестрти „соловейки" міста Торонта були в стилевих лемківських строях, що давало прекрасний образ гарних молодих жінок. Фортепіяновий супровід спочивав в руках досвідченої акомпаніяторки, пані С. Жовнір-Клос. По відспіванні гимну „Ще не вмерла Україна", вечір закінчено.

В. Завадська, прес. референтка

СВІТЛОЇ ПАМЯТІ МАРКІЛУ ҐЕЛЕЦІНСЬКОМУ

Холодний місяць грудень. Здається, що все в природі завмерло під білим покривалом зими. Порівнюю цей холодний подих до закінченого людського життя, огорнена жалобою по втраті дорогої людини-приятеля.

День 17-го грудня 1964 р. в моїм життю став незабутнім, коли Ти, дорогий Маркіл, відійшов у безповоротну дорогу, лишивши цей світ, а своїх рідних у великій жалобі.

Ще так недавно Ти був між нами, ділив і радощі і горе зі своїм народом. Твоє життя було сповнене великою любовю і посвятою для ближніх. Ти відійшов у вічність, але діла Твої завжди будуть жити у Твоєму поколінні. Хоч дорога Твоя закінчилась, але ідея Твого трудолюбивого життя все більше буде розгорятись в наших серцях, аж до завершення наших визвольних змагань, про що Ти так мріяв ціле своє життя.

Пригадую Тебе ще з юних літ, коли Ти вливав любов і патріотизм в наші душі. В той час були ми під польською окупацією. Ти був викладачем будівельної школи і не раз наражував себе на небезпеку зі сторони влади. Серед шкільної молоді плекав любов до свого народу і стремління до його визволення. Хоч Твій шлях був тернистий, Ти вмів посіяти добре зерно, що дало добрі плоди. Ця молодь опісля, в останній світовій заверюсі стала в ряди повстанців і досьогодні лишилася вірна Україні.

Другий, червоний окупант також не помилував — прийшлось зазнати чимало горя. Ти все був незломний і бадьорив тих, що падали духом. А коли німецький кривавий окупант шалів на Україні, Ти віддано помагав своєму скривдженому народові де лише міг, а головно повстанцям, не зважаючи на себе. Остаточно Ґестапо і Тебе схопило і Ти опинився у вязниці. Доля судила й мені попасти туди. Вязниця в Рівному на Волині. Скільки молодечого цвіту нашого було там скошено. Та Божа воля була, щоб ми вийшли цілі, а опісля знов далекі дороги скитання, що скінчилось Твоїм прибуттям до вільної землі Вашінґтона. І тут Ти був корисним для свого народу, працюючи, не покладав рук.

Стоячи над Твоєю ще незакритою могилою, дивилась з жалем як Твої тлінні останки приймала в свої обійми чужа земля. Не стало ще одного сина України. Ніжні, сріблисті сніжинки вкривали свіжу могилу...

Хай ці скромні рядки моїх спогадів будуть ніколи невянучим вінком на Твою могилу, незабутній Марківе Александровичу.

Соня С-К.

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВІДДІЛ ІМ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ ПРИ СОБОРІ СВ. ПОКРОВИ У ВІННІПЕҐУ

Після літнього сезону, жіноче товариство з новими силами повернулося до праці співпрацюючи з усіма організаціями, які існують при Соборі.

1965 рік — це рік, який потребуватиме надзвичайної праці, а саме для збільшення фондів, щоб допомогти зарядові у розбудові нового Іконостасу, та розмалювання Собору. 1965 рік — це ювілейний (40) рік Соборної громади. Членки товариства з великим вирозумінням ставляться до цієї важливої справи. Не жаліючи своїх сил, часу, спільною працею стараються поліпшити свій фінансовий стан. Наслідки такої жертвенної праці є надзвичайно гарні. На храмовому обіді, в день свята Покрови, було переведено до головного заряду громади 750 дол. Відділ ім. Княгині Ольги веде також велику працю на освітній ділянці. Воно бере активну участь у всіх імпрезах, які відбуваються на терені Вінніпеґу, у розбудові Колеґії Св. Андрея, дає поміч у розбудові дитячої оселі „Веселка".

Школи при Соборі існують такі — Рідна школа, Недільна школа, Школа танців, молодеча організація СУМК, старший та молодший відділи. Велике число учнів навчається у Рідній школі, під проводом кваліфікованих учителів. Недільна школа під опікою добродійки Н. Стус, членки допомагають в навчанні Недільної школи. Школа танців під керівництвом балет-майстра пана Лехова та інструкторів. В цьому році зорганізувалася дитяча інструментальна оркестра, під диригентурою пана Пони.

Шкільний комітет очолює пані М. Зайцев. Комітет докладає всіх зусиль для справ виховання дітей, які навчаються у цих школах.

Загальні річні збори

Річні збори відбулися 10 грудня 1964 року членською вечерою. На ці збори була запрошена голова пров. екзекутиви Союзу Українок в Манітобі, панна Теодора Гаврисишин. Вона привітала збори та поділилася з присутніми своїми враженнями з поїздки до Давфину. Вислухавши звіти управи, почався вибір нової управи на 1965 рік. Завдяки тому, що номінаційна комісія, була вибрана наперед, новий заряд був обраний дуже скоро. Головою зістала вибрана пані М. Синіцька заступницею пані С. Керелюк, секретаркою пані В. Кутна. Добр. Н. Стус прочитала привіт та побажання, які о. Стус надіслав з лікарні. Закінчилися збори спільним відспіванням „Де згода в сімействі", після того відбулась розігравка в користь допомогового шкільного фонду.

Анна Шевель

ВИЛІНҐДОН, АЛТА.

Відділ ім. Наталії Кобринської

Жіноче товариство відбуло свої річні збори 9-го грудня 1964 р. Членки заряду здавали свої звіти. За рік відбулось 9 місячних зборів і річні збори. Т-во виповнило свій буджет до централі Союзу Українок, та вислало на стипендійний фонд до провін. екзекутиви в Альберті.

З діяльности: т-во перевело збірку на Інститут сліпих, опікується недільною та рідною школою і Молодшим СУМК. В обидвох школах учить Всеч. о. Гикавий. Т-во замовило Служби Божі — поминальну за померших членок, соборне Богослуження і Служба Божа для сповіді і причастя дітей у Великий Піст. Членки приготовили обіди — на храмове свято громади, на День Подяки, з'їзд СУМК і два похоронні обіди. Т-во дало нагороду в 25 дол. студентові державної школи за найкращі марки в українській мові. Членки т-ва улаштували бінґо, продаж домашнього печива і базар разом з церковною громадою. Т-во занялось мальованням парафіяльної залі, купило ґазовий форнес до церкви, справило дві хоругви за поміччю Всеч. о. Гикавого. Співпрацюємо з церковним зарядом та о. парохом.

Заряд т-ва на 1965 р. пані: Марія Шевчук — голова, Христина Шевчук — заст. голови, Анна Бідняк — секретарка, Анна Новальковська — секретарка, Параскевія Фуштей — заст. секретарки. Контрольна комісія — Єлена Лучак, шкільний комітет — Василина Івоняк, українська школа — Анна Новальковська, ком. господинь — Параска Бабюк.

П. Фуштей, секретарка

ҐИЛБЕРТ ПЛЕЙНС, МАН.

Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори т-ва відбулися в Українським Народнім Домі 3-го грудня 1964 р. Збори відкрила голова т-ва, пані Г. Мимка. Предсідницею зборів була пані А. Міщук, секретаркою пані А. Гнатюк. За минулий рік відбулось 10 зборів, двоє надзвичайних і одні річні збори.

З діяльности т-ва: членки улаштували Великодний чай і випродаж печива, приготовили обід на храм громади і вечерю на День Подяки та одно пущення. Для інших організацій членки приготовили бенкет та дві похоронні перекуски. Дві членки опікуються відділом СУМК. Т-во передплачує журнал „Промінь". Відділ вислав делеґатку на окружний з'їзд Союзу до Давфину.

Фінансовий звіт — з 1963 р. осталось в касі 114.53, приходи в 1964 р. — 1,594.65, розходи в 1964 р. — 980.63, в касі осталось — 728.55.

Заряд т-ва на 1965 р. — пані: Г. Мимка — голова, Марія Михайлюк — заст. голови, А. Кошманюк — секретарка, Е. Котик — касієрка. Контрольна комісія — В. Вівчарук, Ірина Талпаш. Сестриці — А. Міщук, А. Гаврилишин, Л. Ярема. Господині — Е. Борденюк, А. Гнатюк і О. Зурковська.

А. Кошманюк, секретарка

КЕМСАК, САСК.

Відділ ім. С. Русової

Річні збори відбулися 7-го грудня в присутності 18 членок. Однохвилинною мовчанкою вшановано померших членок. На предсідницю вибрано пані С. Михасів. Заряд і голови комітетів подали звіт за свою працю. За рік відбулося 9 звичайних і 1 надзвичайні збори.

Жертвували: 175 дол. на Колеґію Св. Андрея, 300 дол. до церковної каси, 80 дол. на Інститут Могили в Саскатуні, 25 дол. на оселю „Тризуб" коло Канори, Саск., 5 дол. на видавничий фонд Н. Кобринської, 8 дол. на журнал „Промінь", 25 дол. на перебування одної дитини на оселі „Тризуб". Відбулося: Випродаж Різдвяного і Великодного печива, пущення, осінний базар, храмовий обід, 10 поминальних перекусок, пирогову вечерю для дітей на оселі. Витрачено: На холодильник і посу-

ду до залі, шафу для книжок, комплет „Біблійних оповідань" для Недільної Школи і інше. Залишилось в касі — 1,007.34, прихід за рік — 1,864.71, розхід — 1,728.15, в касі лишилось — 1,143.80.

Важливою подією в Громаді була Візитація Преосвященнішого Владики Бориса з нагоди посвячення угольного каменя. До цієї урочистости членки належно приготувалися. На запрошення громади др. Данильчук з Канори висвітлив фільм з подорожі по Україні, при цій нагоді переслано на Інститут Могили 30 дол. Мали вечерок читання „На роздоріжжі культур". Голова прочитала допис про О. Басараб. В Недільній Школі навчають вчительки: О. Гладун, М. Франко та С. Сасс. Під їх умілим проводом діти мали успішний концерт на День Матері, Св. Миколая з подарунками для дітей, ходили колядувати, на закінчення мали пікник і обдарували своїх вчительок подарунками. Парох П. Бублик навчає в Рідній Школі.

За найчастішу присутність на зборах, відзначено подарунками пань: В. Сабістянович та К. Климчук. Назагал праця Заряду і Комітетів була задовільна та всі виконували добросовісно свої функції в повній кооперації з Церковною громадою. Заряд на 1965 рік: К. Магер — голова, Т. Барабаш — заст. голови, добр. К. Бублик — секретарка, М. Франко — заст. секретарки, С. Сасс — касієрка. Комітети: добродійний Т. Барабаш, соціяльний Е. Заляпська, кухонний К. Зипчин, сестрицтво А. Магера, контрольна комісія — М. Боднар, Недільної Школи — Г. Панчук.

К. Бублик, секретарка

ВАТСОН, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися 3-го грудня 1964 р. у церковній залі. Збори відкрила голова, М. Кінащук молитвою. Предсідницею була Анна Полович, а секретаркою Анна Секундяк. Звіти діяльности здавали — голова т-ва Марія Кінащук, яка також подякувала членкам за співпрацю, Марія Гребенюк, секретарка прочитала про діяльність цілорічної праці.

Протягом року т-во відбуло 11 зборів і заряд мав 2 засідань, т-во збагатилось новими членками. Відсвятковано — роковини Лесі Українки, Т. Шевченка, День Матері. Членки улаштували випродаж домашнього печива, приготовили 2 обіди — спільне свячене і обід на храм, помагали в похоронних обідах і перекусках. Заходами т-ва відбувся осінній базар з вечерою, членки сходились пекти паски. Т-во відсвяткувало 15-ліття відділу і вручило грамоту пані А. Полович, яка в організації Союзу Українок Канади є активною членкинею через 35 років.

Т-во передало на церкву — 520 дол., на журнал „Промінь" — 30 дол., на Інститут П. Могили — 50 дол., інші пожертви — на стипендійний фонд, провінціяльний Союзу, організаційний з нагоди з'їзду. Т-во передплачує „Промінь" для шпиталю і висилає квіти та картки побажання хворим, сповнило свій буджет до централі: З року 1963 осталось в касі — $248.78, приходи в 1964 р. — 884.65, розходи в 1964 р. — 827.45, в касі осталось 305.98.

Заряд т-ва на 1965 р. — голова — Марія Кінащук, секретарка — Марія Гребенюк, фінанс. секретарка — Оля Бокшован, референтка „Променя" — Марія Кінащук, референтка комітетів: господинь — Людмила Процко, шпиталю — Анна Полович, сестрищь — Анна Манчур.

Марія Гребенюк, секр.

ТОРГИЛД, АЛТА
Відділ ім. О. Басарабової

Заряд жіночого т-ва на своїх річних зборах, що відбулися 1-го грудня, 1964 р. виказав гарну працю, що її проробили членки за минулий рік.

Відбулося 9 місячних зборів. Членки приготовили спільну святу Вечерю, яка відбулася на Йорданський Святий Вечір, приготовили три обіди, 5 перекусок, пирогове прийняття та і продаж домашнього печива. Приготовили членки прийняття на двоє весіль і на два бенкети, улаштували фартухове бинго і прийняття на три похорони. Т-во рішило давати нагороди в роді стипендій учням в українській школі за найвищі марки, виплачено було 25 дол. Т-во дало жертви — на Фонд поборювання недуги рака, Червоний Хрест, дано подарунки дітям недільної школи, поміч родині, у яких погоріла хата й улаштувало пікнік для дітей. Комітет відвідував хворих від т-ва. Відсвятковано роковини Лесі Українки і Ольги Басарабової. Н нас є зорганізований СУМК, який працює під проводом пані Волощук. Відбувся також окружний з'їзд. В нас щонеділі є недільна школа, в якій вчать учительки — пані Л. Татарик, В. Страшок, М. Волощук та І. Горецький.

Жертва т-ва: на залю під церквою $2,079.20, на журнал „Промінь" — 20 дол., стипендійний фонд — 20 дол., за книжки до Союзу Українок — 10 дол. і сповнили свій буджет до централі.

Приходи т-ва в 1964 р. — $2,223.28, з минулого року осталось 715.79, розходи в 1964 р. — 2,893.62.

Заряд на 1965-тий рік: голова — Р. Микитей, заст. голови — К. Клебак, секретарка — К. Малайко, заст. секретарки — С. Остафійчук, касієрка — М. Якимець. Комітет хворих — Л. Гикл, Р. Борко. Сестриці — А. Проданюк (зазначених є 7, подаємо лише одно імя. — Редакція) Контрольна комісія — Ю. Седляк і М. Волощук. Головні господині — Л. Чернюк, Х. Рожак і Л. Яхімець, (є ще інших 7 господинь в звіті). Т-во збагатилось двома новими членками.

К. Малайко, секр.

ВИНЯРД, САСК.
Відділ Доньки України

Річні збори т-ва відбулися 2 гр. 1964 р. Предсідницею була А. Добровольська, секретаркою Анна Ріпак.

Діяльність т-ва: За рік відбулось 7 місячних зборів і 3 засідань заряду та одні надзвичайні збори. Заходами т-ва улаштовано 2 освітніх вечори — свято Л. Українки і Свято Книжки, якими занялись пані С. Кушнірик. Відбулись свята — св. Миколая, роковини Шевченка і День Матері. Членки приготовили дві прощальних вечері — в честь пані Анаст. Стечишин і пані Лилиян Мочульської. Т-во вислало різдвяні пачки до Колегії св. Андрея студентам. Членки приготовили обіди на такі оказії: храм, весільну вечерю, поминальний обід, вечерю для медсестер (норси), Червоного Хреста під час клініки, два бенкети, весняний чай, печиво і показ писання писанок та вистава ручних робіт; привітання сина Всеч. о. і добр. Удод, продавали білети в користь пров. екзекутиви. Спільно з громадою улаштували пікнік для дітей недільної школи. Коштом т-ва вислано дві студентки на сумківський з'їзд, подали поміч рідній

школі і недільній школі, спільний осінній базар і пущення. Спільно з членами ТУС і Народнім Домом улаштували забаву, а прихід дали на умеблювання кімнати в Інституті в Саскатуні. Членки ходили колядувати та беруть участь в різних льокальних організаціях, піддержують церкву і Народній Дім.

З року 1963 осталось в касі 156.34, приходи 1964 — 2,260.33, розходи — 1,646.22, в касі осталось 770.45. Жертви — замість квітів на похорон бл. п. судді М. Стечишина т-во зложило жертву на книжки. На „Промінь" 21.50, на Інститут П. Могили 788.00, на Народній Дім 290.45, сповнили буджет до централі Союзу Українок Канади.

Заряд т-ва на 1965 рік — пані: Соня Пилипів — голова, Стефанія Кушнірик — заст. голови, Анна Ріпак — секретарка, Зоря Шевчук — касієрка. Контрольна комісія — Єлисавета Попович, Софія Керелюк, Анна Білокура. Референтка — Софія Кушнірук, від хворих — Марія Анака і Марія Поліщук, сестриці — Катерина Лисак, Анаст. Добровольська, Марія Анака, Марія Мочульська, учителька недільної школи — Зоря Шевчук, Соня Дверничук, Єлисавета Ріпак.

А. Ріпак.

МЕДОВ ЛЕЙК, САСК.

Жіноче Товариство ім. Олени Теліги

За рік 1964 відбулося 7 звичайних, а одні надзвичані збори. В товаристві було 11 членок.

Через рік жіноцтво зробило ось таку роботу: дало 5 обідів і бенкетів; 4 рази перекуску і каву; концерт Рідної Школи, при якій нагоді дали школярам і меншим дітям подарунки; улаштували дівчатам передвесільні прийняття і мали відповідне признання для першої української студентки із Медов Лейк, яка одержала медаль Генерал Губернатора Членкині сходилися чистити і прибирати церкву, мили кухню і залю. Вишивали і дарували речі на розігравку тикетів.

На зборах читали обіжники і кореспонденцію і „Промінь". Дарували гроші на місцеву церкву. Провінційний, стипендійний фонд, Інститут Могили і на „Промінь".

В касі осталось з 1963 р. — 727.50, приходи за 1964 — 1,073.44, розходи — 1,055.25, в касі осталось — 745.69.

Н. Іванишин, писарка

СІРКО, МАН.

Відділ ім. св. Ольги

Річні збори т-ва відбулися в Народнім Домі 8-го листопада, 1964 року. Членки заряду дали звіти діяльности. За рік відбулося 10 місячних зборів, 2 бінго, поминальна Служба Божа за померших, храмове свято відсвяткували 25 ліття основання відділу і вшанували перших 10 членок грамотами і приготовили День Подяки. Жертвували на церкву 360 дол. на Народний Дім 75 дол., дали 50 дол. на парохіяльний дім у Вайті, членкині удержували в гарнім порядку церкву, цвинтар і Народний Дім.

Фінансовий звіт з року 1963 осталося в касі — 464.13, прихід в 1964 році — 813.21, розходи в 1964 році — 767.81, в касі осталося — 509.53.

Заряд на 1965 рік: голова — Джойсі Кутцак, 1 заст. голови — Марія Пирсович, 2 заст. голови — Анна Качуровська, рекор. секр. — Домка Чоботар, касієрка — Елена Чоботар, фінан. секр. — Лилі Чиривайко. Контрольна комісія — Домка Меленко, Джойсі Кутцак. Господині — Марія Ливеник, Василка Чиривайко. Сестриці — Марія Бойчук, Марія Пирсович.

Домка Чоботар, секретарка

Галина Михальчук — модель сукні. Суконка зелено-ясна вовна рівної тканини. Композиція взору починається мережкою звичайною, а тоді заволікання і знов мережка звичайна. Порядок мережки повторюється під взором. Мережку робити темнішою від матерії зеленою ниткою. Опісля взір вишито кольорами як зазначено під взірцем.

Подала для журнала Галина Михальчук з Монтреалу.

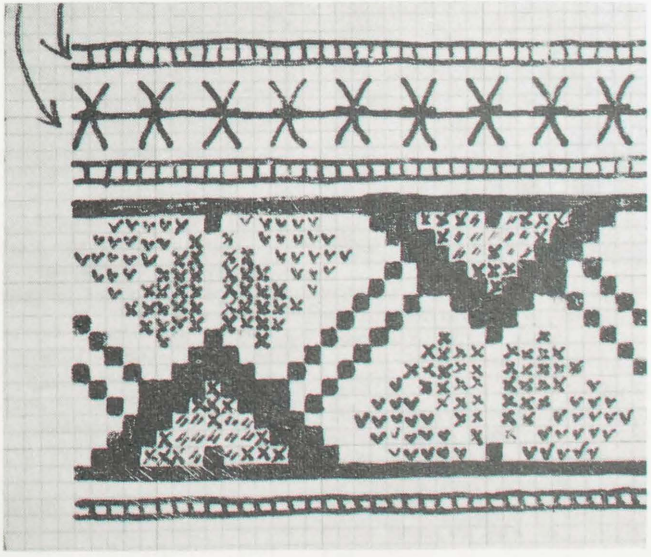

Кольори: ■ чорне, x помаранчове, V жовте, // зелене.

РЕДЖАЙНА, САСК.
Відділ Доньки України

Річні збори відбулися 1-го грудня 1964 року в залі Українського Народнього Дому. Заряд т-ва звітував з праці, яку проробили членки за минулий рік.

Предсідницею зборів була голова пані М. Корпан. Т-во начислює 65 членок, звіт діяльности за 1964 рік: відбулося 10 зборів, 2 засідань, 5 святочних обідів, 10 бенкетів, 2 базарі, де членки займались вечерою, перекускою та перепровадженням бінго і продаж'ю домашнього печива. Два чаї, Весняний і Різдвяний, бенкет для сумківців, видано 10 вечеч від. Т.У.С. і річня осіння вечеря.

З початком липня була двотижнева щоденна українська школа, членки займались перекускою для 37 студентів, 4 учителів, закінчили курс спільним обідом громади в Народнім Домі, де не дозволила погода пропонований пикнік для дітей.

Відділ дав 25 дол. стипендію для льокального відзначення студента, бере участь у місцевім церковнім хорі, старанно дбає про порядок у Церкві. Свято Лесі Українки, Тараса Шевченка, спільно з жіночим відділом К.У.К.

Під час Ексебишену в Реджайні т-во перепровадило працю в Ідальні, де прибуло приблизно 4000 дол. чистого приходу.

Т-во входить в склад місцевої Жіночої Ради, виконує обовязки як для Юнайтед Апіл, Туберкульози, Недуги рака, умово хворих.

Членки, що входять в Комітет Української і Недільної Школи є пані: Д. Керелюк, С. Зубков. Школа відбувається тижнево і членки займаються перекускою під час Великодної сповіді дітей та дарунками на свято Миколая і перекускою.

За рік 1964 т-во передало 980.00 на місцеву церкву, 375.00 на Інститут П. Могили в Саскачевані, 800.00 на місцевий Народний Дім. На пресовий фонд 10 дол., Музейний фонд 10 дол., Стипендійний фонд 25 дол., до провінційного С.У.М.К. 10 дол. Видавничий фонд Наталії Кобринської 10 дол.

Фінансовий звіт: осталось з 1963 року 400.48, приходу за 1964 рік — 4,541.99, розходи за 1964 рік — 4,854.79, в касі осталось — 87.68.

Заряд на 1965 рік: голова — М. Коропан, заст. голови — М. Андрійчук, рекор. секретарка — К. Пасека, кореспо. секретарка — Д. Оматюк, касієрка — Е. Лисейко, бібліотекарка — О. Масиник, референтка мистецтва — Н. Зенчишин, А. Палига. Комітети: освіти — А. Мудра, О. Масиник, членства і „Променя" — М. Юзик, С. Семчишен. Представниці до Жіночої Ради — К. Пасека, Н. Бал. Комітет Проєктів — Оля Патрелюк, Оля Збитнюк, М. Глек, М. Думанська, господині; О. Патрелюк, Е. Єремко, Є. Арій чук. Добродійний і відвідувань хворих — Д. Лапчук, С. Зубко, Н. Шипеляк.

Контрольна комісія — Оля Збитнюк, Д. Керелюк, М. Солтис.

Катерина Пасека, секр.

АНАТОЛІЙ МАТУСЕВИЧ

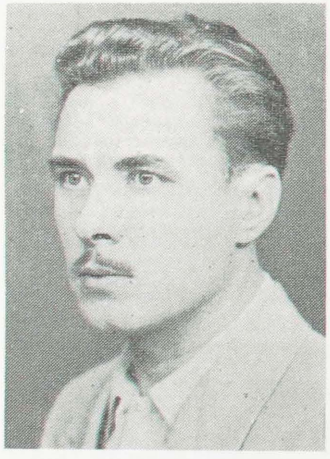

Ст. Боніфас, Ман. — У місцевім шпиталі, на 18 жовтня, 1964 р., несподівано помер на 44 році свого життя, Анатолій Матусевич.

Покійний народився в місті Володимирі Волинськім 8-го січня 1920 року. Під час війни німці вивезли його на роботу до Німеччини, де він був до 1948 року. Того ж року він приїхав до Канади й залишився у Вінніпегу, де жив до кінця свого життя. Належав до кооперативи „Карпатія".

Дня 20 жовтня відбулася в похоронним заведення Завідовського урочиста Панахида, на яку прибули приятелі і знайомі покійного. Панахиду відслужив Всеч. о. Іван Стус і співав Соборний хор під диригентурою Славка Каптія. На другий день, 21 жовтня, привезли тіло покійного до Українського Православного Собору св. Покрови, де відслужено заупокійну Службу Божу і Панахиду відправив Всеч. о. Іван Стус. Після Панахиди тіло покійного перевезено на цвинтар Глен Іден. У похоронним поході було понад 40 авт.

Із цвинтаря учасники похорону прибули до місцевої залі ім. Т. Шевченка на поминальну перекуску. При останнім прощанні в Соборі зібрано на невянучий вінок $41.80, а під час перекуски зібрано $82.25, які передано на розмалювання Собору.

Покійний залишив у смутку дружину Тетяну, дочку Галину й Наталку, батька Степана і матір Надію, брата Леонтія, сестру Леоніду, племінницю Надію з чоловіком О. Гудимою, племінника і похресного сина Ореста та приятелів.

Спи, Дорогий Друже, нехай канадійська земля буде Тобі легкою.

Вічна Тобі Память!

Земляк В. Карпінський.

Леонід Матусевич, брат покійного, дав по 5 дол. на пресовий фонд „У. Г.", „Вісника" і „Променя".

ПОДЯКА

Я, дружина покійного Анатолія Матусевича, сумом і великим горем прибита, з усією родиною висловлюємо глибоку подяку Всеч. о. Іванові Стусові, хорові, диригентві п. Каптієві, усім, що прислали цвіти, і тим, що несли домовину, паням, що потрудилися при поминальнім обіді.

Дружина Тетяна, діти, батьки, брат і сестра.

ПОПРАВКИ

В журналі з січня, ч. 1, на ст. 28, у дописі „Чайне прийняття і вишивані суконки" з Содбурі має бути: Першу нагороду одержала пані Віра Бабюк, (не Баюк), другу нагороду одержала пані Марія Скоморовська, (не Баюк). Пресовий фонд в сумі 10 дол. ми помістили у виказі пожертв в числі 2 з лютого, з уваги браку місця в ч. 1. Знимку Вам висилаємо.

В річнім звіті відділу з Ст. Джуліен, в ч. 2, на стор. 21 має бути, що Роз-Марія Місюра була **контестанткою** в Зеленім Гаю. Помилково було подано „королевою".

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

Картопляна зупа

Зварити смак з ярини — 2 моркви, 2 петрушки, 2 стебла селери ¼ каляфіора, цибулю, гичку зеленої петрушки в 1½ літрі води. Сюди можна додати вивар з зеленої фасолі, або гороху. 6 середньої величини зварених картопель перетерти через ситко, додати 1 літру смаку з ярини, 1 склянку солодкої сметанки і дати на кухню, щобо загрілося до гаряча (не заварилось) Посолити до смаку і дати добру ложку масла. Верх потрусити зеленою петрушкою.

Цибулеві коржики

2½ горнят муки, 2 ложечки порошку до печива, ½ ложечки солі, 1 велика цибуля, 3 яєць, ⅓ горнятка олії (Мазола або Сефло), ¼ горнятка маку.

Пересіяти муку з порошком до печива і сіллю два рази. Цибулю стерти на терці і додати до муки. Яйця вбити на піну і додати олію та разом добре змішати додати до муки мак і вимішати. Замісити муку яйцями з олією. Вимісити тісто легко і розтачати паляницю на чверть цаля грубости. Покраяти на квадратики. Пекти 20 мінут в мірно огрітій печі — 350 ступенів

Картопляні галки до мяса

4 середньої величини картоплі, 2 ложечки масла 3 ложки гарячого молока або сметанки, 1 ложечку соли, трошки перцю, 2½ ложки топленого масла, 1 горня розтачаних кукурудзяних платівок (корн флейкс).

Картоплі зварити в посоленій воді, відцідити і помяти, додати масло і молоко, посолити і поперчити. Нехай захолоне. Виробити круглі галочки, занурити в розтоплене масло і обкачати в розтертих кришках „корн флейкс". Виложити в бляшку і дати до кухні 325° Ф. аж стануть гарячі. Досить на 5 осіб.

Н. Сенів

Заправлені бурячки

¼ горнятка меду, ½ ложечки потертої помаранчевої скірки, ¼ горнятка помаранчевого соку, ¼ горнятка цитринового соку, ½ ложечки соли 1 фунтова бляшанка (2 горнят) на поздовж покраяних буряків (сік відцідити).

Змішати в мисці мед, помаранчевий і цитриновий сік, шкірку з помаранча і сіль і дати туди буряки. Замішати і поставити до холодільника. Подавати до мяса.

Н. Сенів

Гуляш

1 фунт волового мяса, 2 великих цибулі, 1 ложка товщу, 1 ложечка солодкої паприки, 1 зубець часнику, 2 ложки помідорових повил, або 2 помідори.

Мясо покраяти на квадратові куснички. Цибулю порізати у пластинки і дати на гарячий товщ. Коли цибуля змякне, тоді дати ложечку солодкої паприки, ще трохи помішати і додати 4 ложки зимної води. Тепер дати приготоване мясо і посолити все, розтерти зубець часнику і помідори і приправити ними мясо. Накрити це все покришкою і тушити поволі на дуже легкому вогні. Сік з мяса і цибулі випарує, а мясо змякне. Подавати з картоплями, або макаронами.

Маковий торт

6 жовтків, 6 білків, 1 горнятко цукру, 1 горнятко меленого сухого мамаку, ½ горнятка волоських горіхів (змелених або посічених дуже дрібно), 4 ложки муки (без чубка), ½ ложечки мігдалового екстракту, кілька зерен соли.

Вбити добре жовтки, додавати цукор малими частками і разом вбивати на пухку масу. Домішати мелений мак (мак мусить бути сухий, бо інакше торт не вдасться), горіхи, муку, екстракт і сіль. Білки вбити на тугу піну й уважно завинути в масу. Виложити в круглу форму з трубкою посередині, як на „енджел кийк". Пекти в мірній печі 350° Ф. 30 до 40 мінут. Спечений торт перевернути на тарілку разом з формою і лишити, щоб він остиг і відстав від форми. Полюкрувати улюбленим люкром.

Катртоплі і шведська бруква (Rutabaga)

Змішати 3 горнят обираних і покраяних бараболь і 3 горнят покраяної шведської брукви (рутабейги), 2 ложки посіченої цибулі, варити в соленій воді яких 20 хвилин аж поки не змякне. Злити воду, пом'яти, додати сметанки і масла, добре вимішати, посолити і поперчити до смаку. Досить на 4-6 осіб.

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ НА ФОНД ФУНДАЦІЇ ІМ. Н. КОБРИНСЬКОЇ

В минулому році (1964), перший раз в історії провінційної управи на Алберту, вибрано провінційну референтку Фундації ім. Н. Кобринської, пані Софію Гриник. Пані Гриник дуже старанно робила заклики і нав'язувала контакти з відділами та поодинокими особами у справі пожертв.

ВИКАЗ ПОЖЕРТВ:

Пані М. Музика, Вегревил, Алта, зложила жертву під час з'їзду —	$50.00
Відділ Л. Українки, Ту Гилс —	50.00
Відділ Св. Ольги, Вегревил —	10.00
Відділ при церкві св. Михаїла, Едмонтон —	10.00
Відділ при церкві св. Іллії, Едмонтон (Л. Українки)	15.00
Відділ ім. Н. Кобринської, Вилингдон —	5.00
Відділ ім. О. Пчілки, Мирнам —	10.00
Продовження пожертв за старанням відділу при Катедрі св. Івана в Едмонтоні — референтка відділу, пані М. Михайлишин:	
Пані Ольга Фіголь —	50.00
Пані Мирося Дікур —	25.00
Пані Наталка Бассій —	25.00
Пані М. Лобай, в пам'ять своєї мами, пані Гавриляк	25.00
Пан Василь Гавриляк (старший) в пам'ять своєї дружини —	25.00
Пані М. Лукша —	10.00
Пані М. Косташ —	10.00
Пані Г. Кушнір —	10.00
Пані П. Паранич —	10.00
Пані К. Кругляк —	5.00
Пані А. Комгір —	5.00
Пані Н. Мельничук —	5.00
Пані Р. Калвет —	5.00

Висловлюємо щиру подяку всім жертводавцям за їхні зложені жертви. Зокрема складаємо подяку референтці пані С. Гриник за її невпинну працю на цьому полі.

За пров. управу но Алберту:

Марія Самоїл, кор. секретарка

P 48C JAN 65
SAMYCIA MRS S
5712-111 AVE
EDMONTON ALTA

ЦІННИЙ ПРОДУКТ ХАРЧУВАННЯ ЛЮДИНИ

Багато хто навіть не підозрює, наскільки корисними в харчуванні людини є столові буряки.

Використання буряків починається з ранньої весни у вигляді молодого листя і черешків, вирощуваних в парниках і теплицях. Влітку в їжу починають використовувати молоді рослини (у вигляді пучкового товару), а в осінньо-зимовий і зимово-весняний періоди — зберігувані коренеплоди.

Харчова цінність буряків полягає у високому вмісті в них цукру, вітамінів, різних мінеральних речовин, в тому числі і мікроелементів.

Поряд з цукром і вітамінами велике значення має наявність в коренеплодах буряків корисних для людини органічних кислот: яблучної, винної, молочної, лимонної, оксилимонної та ін.

Буряки є для людини джерелом різних солей. Поряд з основними елементами буряки містять також ряд мікроелементів (йод, бром, кобальт тощо).

Калорійність буряків становить 50 великих калорій на 100 грамів продукту.

Існує багато сортів столових буряків, однак кращим з них для харчування людини є буряки з плоским і округленим кореноплодом з темно-червоним, бордовим або чорно-червоним забарвленням шкірки і м'якоті кореноплодів. Такі буряки солодкі, смачні і поживні. Блідо забарвлені сорти буряків відзначаються поганим смаком, м'якоть їх менш солодка і більш груба.

Столові буряки використовуються в кулінарії для приготування різних смачних, корисних і поживних страв і закусок. З червоних столових буряків можна приготувати салат, ікру, котлети, вінегрет, буряки тушені в сметані, буряки, фаршировані овочами, яблуками та рисом, м'ясом і рисом, буряки в молочному соусі, запечені з яйцем, пюре з буряків з грінками, юшку з буряків та інші страви.

Відомі також лікувальні якості буряків. Столові буряки використовуються у лікувальному і профілактичному харчуванні людей похилого віку для попередження і боротьби з запорами. Дія буряків у цьому випадку зумовлена значним вмістом в них клітковини, цукру і бетаїну. Останній у процесі обміну речовин є перехідним ступнем до вітаміну — холіну, який відіграє лікувальну роль при захворюваннях печінки. Тому страви з буряків рекомендують у лікувальному харчуванні при захворюванні печінки.

Крім цього, буряки рекомендуються при захворюваннях серцево-судинної системи, зокрема при гіпертонії. Завдяки наявності в них мікроелементу кобальту, буряковий сік, а також страви з буряків сприяють зниженню кров'яного тиску.

З. Шаля

ТИМ, ЩО ЛЮБЛЯТЬ ВИШИВАТИ

UKRAINIAN EMBROIDERY DESIGNS AND STITCHES

Опрацювала Анастасія Рурик

так називається книжка вишивок і стібів, написана в англійській мові. Багато ілюстрована, 12 сторінок взорів вишивок, 8 з них в кольорах, багато ілюстрованих взірців на вишивання декоративних подушок, обрусів, доріжок, рушничків з показником кольорів ниток. Є взори вишивок полтавського вирізування, роблення мережок. Стіби показують як легко навчитись вишивати гладдю, низинкою, яворівкою та багато інших стібів.

Книжка має 130 сторін друку, широкий формат, вигідний для розміщення взорів, спеціяльна оправа, щоб книжка легко відкривалась.

Книжку видав Союз Українок Канади.

Продається по $4.00 з пересилкою.

Замовлення разом з грішми висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.

RELAX MRS. HOUSEWIFE!

Enjoy a visit in our coffee shop while shopping. No need to bake this weekend, just phone or stop in. We'll have a wonderful array of cakes, cookies, pies and pastries.

HARRY'S BAKERY

Phone: 2 - 2343 **Kamsack, Sask.**

ТРИ СИЛЬВЕТКИ

В цій книжці широко описано про життя і творчий шлях Марка Вовчка, Л. Українки і О. Кобилянської. Поручуємо „Три сильветки для прочитання членкам, для тих, що будуть готовити реферати, для спільного читання на вечорах.

Цю книжку опрацював кілька років тому проф. Леонід Білецький. До редакції „Промінь" звертаються поодинокі читачі за інформаціями за подібними матеріялами. Щиро поручаємо її всім зацікавленим

Ціна її $1.50.

Замовляйте

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA
624 Upper Ottawa St.,
Hamilton, Ont.